

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Guidelines for Developing Curriculum Improvement Operations
Bachelor's Degree, Faculty of Integrative Medicine,
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

ณัฐชา รติสรค์กุล
คณะการแพทย์บูรณาการ

ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมงานวิจัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประจำปี 2566

หัวข้อโครงการวิจัย	แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
	คณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวณัฐชา รติสรณ์กุล
สังกัด	คณะกรรมการแพทยบูรณาการ
ปีงบประมาณ	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี และ 2) แนวทางพัฒนาขั้นตอนการทำงานปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ประจำคณะกรรมการแพทยบูรณาการ จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง แบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ: บุคลากรมีความเข้าใจในแนวทางการจัดทำเอกสารไม่ตรงกัน 2) ด้านบุคลากร มีภาระงานสูงและขาดความต่อเนื่องในกระบวนการทำงาน 3) ด้านการบริหารจัดการ ขาดแผนงานระยะยาวและระบบประเมินผลอย่างเป็นระบบ และ 4) ด้านการดำเนินงาน กระบวนการมุ่งเน้นการตอบสนองเอกสารมากกว่าการพัฒนาคุณภาพเนื้อหา รวมถึงขาดระบบติดตามผลหลังการนำหลักสูตรไปใช้ สำหรับแนวทางการพัฒนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$) โดยด้านการบริหารจัดการได้รับคะแนนสูงสุด ($\mu = 4.67$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ($\mu = 4.19$) ด้านบุคลากร ($\mu = 4.09$) และด้านความรู้ความเข้าใจ ($\mu = 4.06$)

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ โดยจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบประเด็นสำคัญ เช่น ความต้องการให้มีการแจ้งกำหนดการล่วงหน้า (38.89%) ความจำเป็นของการลดขั้นตอนเอกสาร (22.22%) การประสานงานที่สม่ำเสมอ (33.33%) และความเข้าใจขั้นตอนปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากขึ้น (27.78%) จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัย จึงเสนอแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน การจัดทำคู่มือและแผนภาพกระบวนการทำงานที่ชัดเจน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้เป็นระบบ รวมถึงการสร้างระบบติดตามผลและกลไกการป้อนกลับ (Feedback Loop) ตลอดจนการลดขั้นตอนเอกสารให้เหมาะสม เพื่อให้กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรมีประสิทธิภาพ แนวทางเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรีให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้นต่อไปได้

คำสำคัญ: หลักสูตรปริญญาตรี การปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาการดำเนินงาน

Title Guidelines for Developing Curriculum Improvement Operations
Bachelor's Degree, Faculty of Integrative Medicine,
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Name - Surname Miss Natcha Ratisunkul

Institute Faculty of Integrative Medicine

Year 2023

ABSTRACT

This research aimed to: 1) investigate the problems and obstacles affecting the implementation of undergraduate curriculum improvement, and 2) to develop guidelines for enhancing the procedures of curriculum revision in the Faculty of Integrative Medicine, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. The population consisted of 18 full-time faculty members. Data were collected using a rating-scale questionnaire and in-depth interviews. Quantitative data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed using content analysis.

The results revealed four main areas of significant problems and obstacles: 1) Knowledge and Understanding: personnel demonstrated inconsistent understanding of required documents and procedures; 2) Personnel: Faculty and staff had high workloads, leading to a lack of continuity in the work process; 3) Management: There was a lack of long-term planning and a systematic evaluation system; and 4) Operations procedures: The curriculum revision process focused more on document fulfillment than on actual content quality development, and there was no system to track the curriculum's effectiveness after implementation. Regarding the development guidelines, respondents expressed a high level of agreement overall ($\mu = 4.30$). The highest rating was found in management ($\mu = 4.67$), followed by operational procedures ($\mu = 4.19$), personnel ($\mu = 4.09$), and knowledge and understanding ($\mu = 4.06$).

The outcomes of this study offer practical implications that can be applied to enhance organizational development and strategic planning from In-depth interview results further highlighted key issues, such as the need for clear advance notification of timelines (38.89%), the importance of reducing procedural complexity and documentation (22.22%), the necessity of consistent coordination among stakeholders (33.33%), and the need for clearer understanding of operational procedures (27.78%). Based on these

findings, the study proposes several essential developmental strategies: conducting workshops to establish shared understanding; developing standardized manuals and workflow diagrams; clarifying personnel roles and responsibilities; implementing a systematic follow-up and feedback mechanism; and reducing unnecessary documentation. These strategies can serve as a practical model for enhancing the administration and improvement of undergraduate curricula, contributing to higher standards and more efficient curriculum management in the future.

Keyword: undergraduate curriculum, curriculum improvement, operational development

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์
บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมงานวิจัย
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปีงบประมาณ 2566 ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี
ด้วยความตั้งใจและมุ่งมั่นในงานที่รับผิดชอบของผู้วิจัย ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจากคณาจารย์
ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้จึงเป็นพลังให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์การตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือวิจัย พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ
คณาจารย์ ที่สละเวลาในการอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง
ไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่
และเก็บข้อมูลประชากรในการดำเนินโครงการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานที่คอยให้คำปรึกษา และ
ขอขอบคุณผู้ที่อยู่เคียงข้างให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าการศึกษาครั้งนี้จักเป็นประโยชน์แก่งาน
ที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้สนใจอื่น ๆ หากมีข้อผิดพลาดหรือมีข้อเสนอแนะประการใดที่เป็นประโยชน์
ต่อการพัฒนางานวิจัยในด้านต่าง ๆ โปรดให้คำแนะนำมายังผู้วิจัย จักขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ณัฐชา รติสรณ์กุล

มิถุนายน 2567

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 คำถามในการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์.....	3
1.4 กรอบแนวคิด	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความสำคัญของหลักสูตร.....	6
2.2 ความหมายของหลักสูตร	7
2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา	8
2.4 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565.....	10
2.5 คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์	11
2.6 ขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตร.....	12
2.7 บริบทหลักสูตรของคณะกรรมการแพทยบูรณาการ	14
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	21
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	25

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	26
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก	36
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
5.1 สรุปผลการวิจัย	43
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	47
5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	50
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	56
ภาคผนวก ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย	57
ภาคผนวก ข ตารางวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	59
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม (Questionnaire).....	64
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	71
ภาคผนวก จ ประกาศนียบัตรผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในคน	73
ประวัติผู้วิจัย.....	75

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย	21
ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย โดยจำแนกตามหลักสูตรและผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการและวิจัย.....	22
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	26
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี.....	28
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านความรู้ความเข้าใจ.....	28
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการบริหารจัดการ	29
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านบุคลากร	30
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการดำเนินงาน	31
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี.....	32
ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านความรู้ความเข้าใจ.....	33
ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการบริหารจัดการ	33
ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านบุคลากร	34
ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการดำเนินงาน	35
ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก	36
ตารางที่ 5.1 แสดงผลสรุปงานวิจัยตามวัตถุประสงค์.....	49

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารราชการภายใน ฝ่ายวิชาการและวิจัย	16
ภาพที่ 5.1 สรุปภาพรวมข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้	51
ภาพที่ 5.2 สรุปภาพรวม 5W1H ของข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย กล่าวได้ว่า เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญเป็นอันดับต้น เพราะเป็นองค์กรที่พัฒนานคนเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของประเทศภายใต้กรอบภารกิจที่ต้องปฏิบัติ คือ การผลิตบัณฑิตอันเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน การแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยการศึกษา การวิเคราะห์ การสร้างสรรค์งานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาประเทศ การบริการวิชาการแก่สังคม เป็นการนำองค์ความรู้ในมหาวิทยาลัยออกสู่สังคม การทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่สถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติ เพราะเป็นการสืบสาน ถ่ายทอด อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ จึงกล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา ในปัจจุบันก้าวเข้าสู่สหัสวรรษใหม่ เป็นสหัสวรรษแห่งดิจิทัล เป็นยุคที่ความเจริญทางเทคโนโลยีวิ่งเข้ามาหาเราอย่างรวดเร็ว มีความแรงและต่อเนื่อง เป็นวัฒนธรรมบริโภคที่สร้างค่านิยมในวัตถุ และขณะเดียวกันก็ได้กัดกร่อนความเป็นมนุษย์ที่มีเหตุผลรุกรานวัฒนธรรมเชิงปัญญาลง เป็นการรุกรานที่เห็นได้ชัดในระนาบของคุณภาพคนและคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่าระยะเวลาที่ผ่านมา การศึกษาของไทยได้สะท้อนให้เห็นแล้วว่า การขาดเอกภาพทางนโยบาย ส่งผลให้การจัดการศึกษาทั้งระบบของไทยไม่มีความเป็นเอกภาพด้านระบบ ดังนั้น หากไม่มีการตระหนักในคุณค่าของการศึกษาที่จะเกิดแก่เยาวชนอันที่จะทำให้สอดคล้องกับการเตรียมพวกเขาเหล่านั้น เพื่อให้อยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีคุณค่า คือ สามารถที่จะประกอบอาชีพการงานที่เหมาะสมกับตนเองและสถานการณ์ได้ ซึ่งสะท้อนได้ถึงคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาหรือผลการเรียนรู้ที่เยาวชนของชาติพึงจะเกิดขึ้นจากระบบการจัดการศึกษาว่าอยู่ในระดับเชื่อถือได้และประสิทธิภาพมากเพียงใด สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยทั้งในส่วนของรัฐและเอกชน ได้มีการปรับยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาในเชิงรุกที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาการจัดการศึกษาของประเทศไทย ทั้งในระดับพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ได้มีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองเท่าทันนานาประเทศ บทบาทของอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่ง ในฐานะเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ และสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้บรรลุเป้าหมาย ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในปี พ.ศ. 2580 ดังนั้น จึงจำเป็นต้องยกระดับศักยภาพ เพิ่มความเข้มแข็งให้กับอุดมศึกษาเพื่อให้ความพร้อมเป็นอุดมศึกษาที่พัฒนาแล้วสามารถนำผลผลิตกำลังคนคุณภาพและองค์ความรู้ชั้นเลิศ มาขับเคลื่อนในฐานะหัวรถจักรที่จะนำพาประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้มีนโยบายและยุทธศาสตร์ ระยะที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570 กำหนดไว้ว่า เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตรีชุนวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีแผนปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของตลาดและส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ และได้มีประกาศคณะกรรมการมาตรฐานอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา และปรับปรุงอย่างน้อยทุก 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2565) ในปัจจุบันคณะกรรมการแพทยบูรณาการ มีหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม และหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ มีการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยจะต้องมีการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี ต้องอาศัยความรู้ และขั้นตอนที่เป็นระบบ แต่ปัจจุบันพบหลายประเด็นที่ทำให้การดำเนินงานยังขาดความต่อเนื่องและล่าช้ากว่ากรอบเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บางส่วนเพิ่งเริ่มปฏิบัติงานใหม่หรือยังไม่มีประสบการณ์ จึงขาดความเข้าใจในลำดับขั้นตอน วิธีดำเนินงาน เอกสารประกอบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ส่งผลให้การประสานงานและการตัดสินใจล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น ขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่งานด้านหลักสูตรยังมีภาระงานประจำหลายด้าน ทั้งงานวิชาการ งานธนาคารหน่วยกิต งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และงานช่วยสอน ซึ่งภาระงานที่ซ้อนทับกันนี้ทำให้ไม่สามารถจัดสรรเวลาเพื่อทบทวน จัดทำเอกสาร และติดตามความก้าวหน้าของการปรับปรุงหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การเสนอและอนุมัติหลักสูตรเกิดความล่าช้าเกินกว่าแผนที่วางไว้ ซึ่งอาจจะกระทบต่อกระบวนการสำคัญ เช่น การยื่นกู้ยืมเพื่อการศึกษาในปีการศึกษาใหม่ นอกจากนี้ การสื่อสารภายในเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน การกำหนดหน้าที่ การกำกับติดตาม และระบบติดตามงานปรับปรุงหลักสูตรยังขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นมาตรฐาน ทำให้การทำงานของคณะกรรมการหลักสูตร บุคลากรสายวิชาการ และหน่วยงานสนับสนุนไม่เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการทำความเข้าใจปัญหาเชิงระบบที่แท้จริง เพื่อนำไปสู่การวางแผนทางพัฒนากระบวนการปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย และสนับสนุนคุณภาพหลักสูตรของคณะในระยะยาว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสำรวจปัญหาและอุปสรรคจริงจากผู้ปฏิบัติงานในบริบทของคณะกรรมการแพทยบูรณาการ เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้มีความเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรและการขับเคลื่อนคณะอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

1.2.1 มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.2.2 แนวทางในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรที่ดีและมีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร

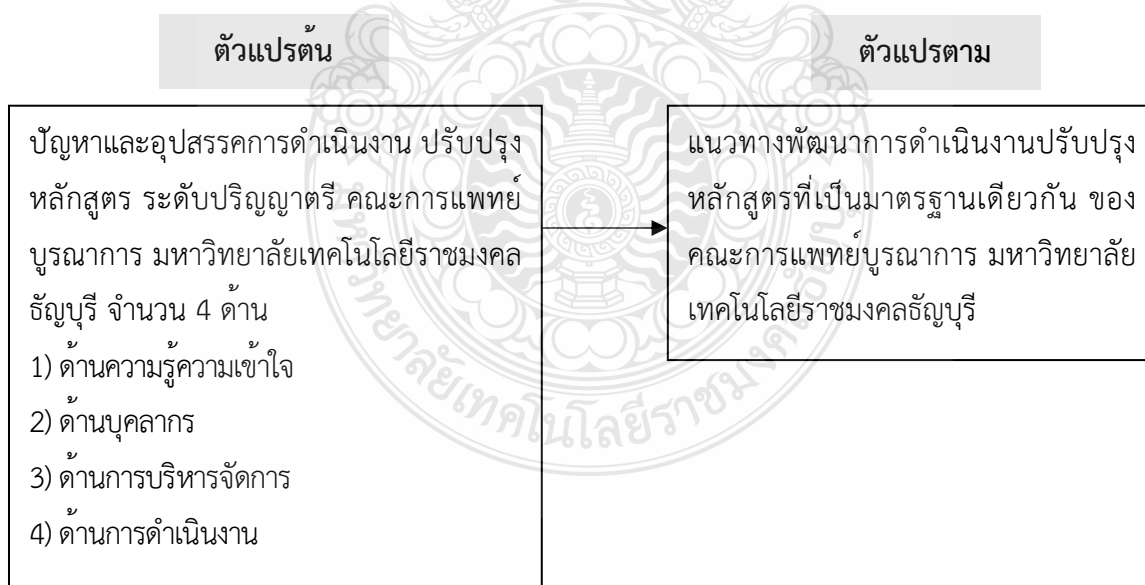
1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.4 กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา แสดงดังภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งเน้นการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน และพัฒนาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.5.2 ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้บริหาร จำนวน 18 คน โดยแบ่งเป็น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต จำนวน 5 คน หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม จำนวน 5 คน และหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ จำนวน 6 คน และผู้บริหารฝ่ายวิชาการและวิจัย จำนวน 2 คน ได้แก่ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย และหัวหน้าสาขาวิชาการแพทย์บูรณาการ (งานบุคลากร คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2565)

1.5.3 ขอบเขตของพื้นที่ รวบรวมแบบสำรวจจากพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาเป็นคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.5.4 ขอบเขตของระยะเวลา เก็บข้อมูลในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2566 - มิถุนายน 2567

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน และสามารถนำแนวทางไปพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6.2 ประโยชน์ต่ออาจารย์ ทำให้เกิดความเข้าใจกระบวนการดำเนินงานมากยิ่งขึ้นและสามารถดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ได้เสร็จสิ้นตามแผนที่กำหนด

1.6.3 ประโยชน์ต่อองค์กร ทำให้การปรับปรุงหลักสูตรได้รับการอนุมัติหลักสูตรได้ทันตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง เหตุการณ์ที่เป็นข้อขัดข้อง หรือเป็นเครื่องกีดขวางไม่ให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน หมายถึง วิธีการที่จะปรับปรุงและยกระดับประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรหรือบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ดียิ่งขึ้น

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ การเรียนรู้ และประมวลผลการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บุคลากร หมายถึง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการทำงานปรับปรุงหลักสูตรที่มีการทำงานร่วมกันกับบุคคลในคณะการแพทย์บูรณาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การดำเนินงาน หมายถึง การทำงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่วางแผนไว้ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

การปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการเสนอขออนุมัติเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาต่าง ๆ

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เปิดดำเนินการสอนในคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง บุคคลที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามที่คณะแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักเกณฑ์และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 2.1 ความสำคัญของหลักสูตร
- 2.2 ความหมายของหลักสูตร
- 2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา
- 2.4 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565
- 2.5 คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์
- 2.6 ขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตร
- 2.7 บริบทหลักสูตรของคณะการแพทย์บูรณาการ
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรีถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ โดยมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และคุณธรรมจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562)

นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการหล่อหลอมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมในการใช้ความรู้ มีความตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน และมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน (คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ, 2560)

มารุต พัฒผล (2562) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญไว้หลายประการ ทั้งต่อสังคมและประเทศชาติ บุคลากรทางการศึกษา ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เรียนดังต่อไปนี้

- 1) หลักสูตรมีความสำคัญต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของประชากรในอนาคตว่า ควรมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร
- 2) หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรได้กำหนดเป้าหมายของการศึกษา เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล การบริหารจัดการ การประกันคุณภาพ

ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร

3) หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้บริหารการศึกษา ในฐานะที่เป็นกรอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการส่งเสริมและควบคุมคุณภาพการศึกษา

4) หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้สอน ในฐานะที่เป็นเครื่องมือ ชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรจะทำให้ผู้สอนทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล ที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้หลักสูตรยังช่วยทำให้ผู้สอนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการที่จะส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5) หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้เรียนและผู้ปกครอง ในฐานะที่ช่วยทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้ารับการศึกษ เช่น เนื้อหาสาระ ระยะเวลา ความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เมื่อสำเร็จการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งยังช่วยในการวางแผนการเรียนตลอดหลักสูตรและการศึกษาต่อได้อย่างเป็นระบบ

6) หลักสูตรมีความสำคัญต่อชุมชน ในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งของชุมชน ให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนอาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน

โดยสรุปแล้ว ความสำคัญของหลักสูตรระดับปริญญาตรีไม่ได้จำกัดเพียงมิติของการถ่ายทอดองค์ความรู้เท่านั้น หากยังเป็นกระบวนการที่หล่อหลอมบุคคลให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายของโลกยุคใหม่อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณธรรมควบคู่กัน ท้ายที่สุด การเรียนในระดับปริญญาตรียังเป็นพื้นฐานในการต่อยอดสู่การศึกษาระดับสูงขึ้น หรือพัฒนาอาชีพในสายงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การสำเร็จการศึกษาในระดับนี้จึงเปรียบเสมือนการเปิดประตูสู่โอกาสทางสังคม เศรษฐกิจ และวิชาชีพที่หลากหลาย

2.2 ความหมายของหลักสูตร

มาร์ต พัดผล (2562) ได้กล่าวไว้ในหนังสือแนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร (Curriculum) เป็นคำที่มีความหมายอย่างหลากหลายตามมุมมองของนักวิชาการด้านหลักสูตรและบริบทของการใช้แหล่งที่มาของคำว่าหลักสูตร โดย Bobbitt ศาสตราจารย์ทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยชิคาโก ได้เขียนหนังสือชื่อ “The Curriculum” ในปี ค.ศ. 1918 หรือประมาณปี พ.ศ. 2461 โดย Bobbitt

มีมุมมองทางการศึกษาที่น่าสนใจว่า การศึกษาเป็นไปเพื่อความสามารถในการดำรงชีวิต และได้ระบุว่าคำว่า “Curriculum” มีที่มาจากภาษาละตินว่า race-course หรือ “the race” หมายถึง ชุติกิจกรรมที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ เมื่อกล่าวถึงหลักสูตรในมุมมองโดยทั่วไปของบุคคลส่วนใหญ่ จะหมายถึง สิ่งที่เป็นเอกสารต่าง ๆ เช่น เอกสารหลักสูตร หนังสือ ตำรา คู่มือการสอน เป็นต้น ส่วนมุมมองของนักวิชาการด้านหลักสูตรจะหมายรวมถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียนและผลการเรียนรู้

วารริตัน แก้วอุไร (2564) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า หมายถึง กระบวนการที่มีระบบเป็นเหตุเป็นผลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น หรือกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม รวมทั้งมีการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรควรดำเนินการแบบมีส่วนร่วมรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องคำนึงถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกันตามลำดับ โดยผลที่ได้ในแต่ละขั้นตอนด้วยกระบวนการวิจัยจะนำไปสู่การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร การยกร่างสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร รวมไปถึงการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดีที่สุด

ดังนั้น จากการนิยามความหมายของหลักสูตรที่หลากหลายดังที่ระบุข้างต้น แสดงให้เห็นว่า นักวิชาการศึกษาได้นิยามความหมายของหลักสูตรจาก มุมมอง ทศนคติ ปรัชญา ที่ได้เชื่อถือและยึดถือ จึงได้มีการสรุปความหมายของหลักสูตรไว้ได้อย่างหลากหลาย แต่แม้คำว่า “หลักสูตร” จะไม่ได้มีนิยามที่ตายตัวหรือชัดเจน แต่อาจมีสิ่งหนึ่งที่จำเป็นต้องตระหนักเสมอ คือ การยอมรับและทำความเข้าใจกับนิยามที่หลากหลายเหล่านั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรอย่างสอดคล้องกัน ทำให้หลักสูตรมีคุณภาพสูงที่สุด

2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา

2.3.1 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

จันทร์ จิรา อินทนาคม และอัญมณี เมฆปรีดาวงค์ (2560) กล่าวว่า ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษา ข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา

3) สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

4) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป

5) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

9) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2566) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับต้นสังกัดจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนา มุ่งสู่วิสัยทัศน์และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยระบบดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. และเป็นไปตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติ

2) เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม ตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้น ๆ กำหนดขึ้น

โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน

3) เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษาทราบสภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเอง

4) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็งจุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน

5) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษา สามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

6) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้ปรับโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับ OBE โดยระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOS) และรายวิชา (CLOs) พร้อมจัดทำระบบ Mapping และใช้ข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นตัววัดคุณภาพ

2.4 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์หรือเทียบเคียงได้ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่น ให้มีการนับระยะเวลาในการศึกษา เทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด ซึ่งจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาของหน่วยการเรียนรู้เทียบเคียงกับหน่วยกิตในระบบทวิภาค รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติ การฝึกงาน หรือการฝึกภาคสนาม การทำโครงการหรือกิจกรรมอื่นใดที่เสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการจัดการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

2.4.1 โครงสร้างหลักสูตร

ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ทั้งหลักสูตรระดับอนุปริญญา 2 ปี และ 3 ปี และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน

2) หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ และวิชาที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตของหมวดวิชาเฉพาะ ดังนี้

2.1) หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ทางวิชาการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

2.2) หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

3) หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด และให้มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

2.4.2 จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

หลักสูตรปริญญาตรี ที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

2.5 คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์

2.5.1 อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

1) อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 5 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2565)

2.6 ขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตร

ฝ่ายหลักสูตร สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้มีขั้นตอนการเสนอเล่มหลักสูตรปรับปรุง (ฝ่ายหลักสูตร สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2563) ดังต่อไปนี้

2.6.1 ขั้นตอนการเสนอหลักสูตรปรับปรุง (เล่ม)

ขั้นตอนที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรจัดทำกรอบแนวคิดการปรับปรุงหลักสูตร (Cur 02) ตามแบบฟอร์มที่สำนักวิชาการและงานทะเบียนกำหนด โดยให้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้แก่ จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และปัญหาอุปสรรคจากการบริหารหลักสูตร ผลการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถานประกอบการ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 เสนอรอบแนวคิดการปรับปรุงหลักสูตร (Cur 02) และร่างเล่มรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ต่อคณะกรรมการประจำคณะ พิจารณา

ขั้นตอนที่ 3 สำนักวิชาการและงานทะเบียน ตรวจสอบกรอบแนวคิดการปรับปรุงหลักสูตร (Cur 02) และร่างเล่มรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2)

ขั้นตอนที่ 4 เสนอรอบแนวคิดการปรับปรุงหลักสูตร (Cur 02) และร่างเล่มรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ต่อคณะกรรมการบริหารงานวิชาการและวิจัย พิจารณา

ขั้นตอนที่ 5 เสนอรอบการปรับปรุงหลักสูตร (Cur 02) ต่อคณะกรรมการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของสภามหาวิทยาลัย พิจารณา

ขั้นตอนที่ 6 เสนอร่างเล่มรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ต่อสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 เสนอ ร่าง เล่มรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ต่อคณะกรรมการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของสภามหาวิทยาลัย พิจารณา

ขั้นตอนที่ 8 เสนอเล่มรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ต่อสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พิจารณา

ขั้นตอนที่ 9 คณะ บัณฑิตข้อมูลหลักสูตร ในระบบพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา (CHECO) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) พิจารณาความสอดคล้องและออกรหัสหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 10 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร (มคอ.2) ในระบบรับทราบหลักสูตร (CHECO) และออกรหัสหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 11 สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน แจ้งผลการพิจารณาความสอดคล้องให้คณะ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ

หมายเหตุ 1) กรณีที่มีสภาวิชาชีพให้ คณะ ดำเนินการขอการรับรองแล้ว แจ้งผลให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนทราบ

2) หลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ให้ผ่านการรับรองหลักสูตรโดยสภาวิชาชีพแล้ว จึงเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) รับทราบการให้ความเห็นชอบ

2.6.2 ขั้นตอนการเสนอหลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย (ปรบย้อย)

ขั้นตอนที่ 1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรร่วมประชุมจัดทำแบบปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) ซึ่งเป็นการปรับปรุงในระดับรายวิชา อาทิ การเปลี่ยนชื่อรายวิชา การเปลี่ยนรหัสรายวิชา การเพิ่มรายวิชาเลือก และการปรับคำอธิบายรายวิชา โดยไม่กระทบโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระสำคัญในหมวดวิชาเฉพาะ และการเปลี่ยนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 เสนอ แบบปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) ต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือ คณะกรรมการบริหารคณะ พิจารณา

ขั้นตอนที่ 3 เสนอ แบบปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) ต่อคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ และวิจัย พิจารณา

ขั้นตอนที่ 4 เสนอ แบบปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) ต่อสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พิจารณา

ขั้นตอนที่ 5 เสนอ แบบปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) ต่อสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พิจารณา

ขั้นตอนที่ 6 คณะ บัณฑิต แบบปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) ในระบบรับทราบหลักสูตร (CHECO) ให้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) พิจารณาความสอดคล้อง (เฉพาะกรณีเปลี่ยนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร)

ขั้นตอนที่ 7 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) พิจารณาการปรับปรุงเล็กน้อย (สมอ.08) ในระบบรับทราบหลักสูตร (CHECO) (เฉพาะกรณีเปลี่ยนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร)

ขั้นตอนที่ 7 สำนักวิชาการและงานทะเบียน แจ้งผลการพิจารณาให้คณะ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ

2.6.3 การขออนุมัติ

1) หลักสูตรที่เสนอขอปรับปรุงและหลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย (ปรบย้อย) ต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยก่อนทำการเปิดสอน

2) หลักสูตรที่เสนอขอเปิดใหม่ ต้องได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีก่อน จึงจะสามารถเปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษาถัดไปได้

3) หลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีแล้ว จะต้องเสนอต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการอนุมัติ จากสภามหาวิทยาลัย ในส่วนของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ เช่น หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต คณะการแพทย์บูรณาการ จะต้องนำเสนอสภาวิชาชีพพิจารณาให้การรับรองก่อนนำเสนอคณะกรรมการอุดมศึกษาทราบ

2.7 บริบทหลักสูตรของคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ

คณะกรรมการแพทย์บูรณาการ (2564) ได้กล่าวถึง บริบทหลักสูตรของคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ ดังนี้

2.7.1 ประวัติศาสตร์และพัฒนาการ

เริ่มต้นจากการจัดตั้งสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (การแพทย์แผนไทยประยุกต์) ในปี พ.ศ. 2542 ร่วมกับสถาบันการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากนั้นเปิดหลักสูตรปริญญาตรีในปี พ.ศ. 2547 และได้เป็นวิทยาลัยการแพทย์แผนไทยอย่างเป็นทางการ ในปี พ.ศ. 2549 ก่อนยกระดับเป็น คณะการแพทย์บูรณาการ ในปี พ.ศ. 2564

2.7.2 โครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรี ปัจจุบันคณะเปิดสอน 4 หลักสูตร ได้แก่

- 1) การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต
- 2) วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาสุขภาพและความงาม
- 3) วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขานวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- 4) วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการแพทย์ทางเลือก (นานาชาติ)

2.7.3 เป้าหมายเชิงวิชาการ

หลักสูตรออกแบบเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีองค์ความรู้เชิงบูรณาการ ระหว่างภูมิปัญญาไทยและวิทยาศาสตร์สุขภาพ เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงในสถานพยาบาลต้นแบบ เช่น สถานพยาบาลการแพทย์แผนไทยประยุกต์ราชมงคล บัวสopa รวมถึงโรงงานผลิตยาและคลินิกกัญชาทางการแพทย์

2.7.4 รูปแบบการจัดการศึกษา

- 1) จัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคการศึกษา (15 สัปดาห์ต่อภาค)
- 2) เรียนรายวิชาพื้นฐานในปี 1 และปี 2 เน้นวิทยาศาสตร์ทั่วไป
- 3) ปี 2 - 3 เรียนรายวิชาเฉพาะทาง เช่น การแพทย์แผนไทย นวดไทย โภชนาการ ผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงาม
- 4) ปี 4 ฝึกปฏิบัติจริงในหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล คลินิก หรืออุตสาหกรรมเกี่ยวข้อง

2.7.5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

- 1) นำมาตรฐาน AUN-QA มาใช้ประกันคุณภาพเพื่อให้เป็นหลักสูตรระดับภูมิภาค
- 2) ภาควิชาเรียนปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่เน้นการแนะแนวระบบประกันคุณภาพและการใช้ทรัพยากรสนับสนุน

2.7.6 การบูรณาการและนวัตกรรม

- 1) หลักสูตรมุ่งเน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์ ทั้งการแพทย์แผนไทย วิทยาศาสตร์สุขภาพ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ และความงาม
- 2) มีการพัฒนาศูนย์บริการวิชาการ เช่น สปา คลินิกกายูชา และศูนย์ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สรุปภาพรวมของคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ

1. ประวัติศาสตร์ต่อเนื่อง จากการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยาศาสตรบูรณาการ
2. โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี ที่ผสมผสานรายวิชาพื้นฐานและเชิงปฏิบัติ
3. เป้าหมายผลิตบัณฑิต ด้านสุขภาพแบบองค์รวม อีกทั้งมีนวัตกรรมและภูมิปัญญาไทย
4. เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติจริง ในองค์กรของคณะ
5. ยกระดับคุณภาพ ผ่านมาตรฐาน AUN-QA และระบบประกันภายใน

2.7.7 ขอบเขตงานมาตรฐานหลักสูตร

งานมาตรฐานหลักสูตร คณะการแพทย์บูรณาการ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยสังเขป ดังนี้

- 1) การจัดทำเอกสารและเสนอขอพิจารณาในระดับคณะ
 - แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ระดับปริญญาตรี เพื่อกำกับดูแลการปรับปรุง
 - จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบฟอร์มเสนอหลักสูตรปรับปรุง (Cur 02) และเอกสารประกอบอื่น ๆ
- 2) กำกับติดตาม ตรวจสอบ และติดต่อประสานงานการจัดทำเอกสารปรับปรุงหลักสูตร ทั้งภายในและภายนอกคณะ
- 3) จัดทำวาระเพื่อเสนอขอพิจารณาในที่ประชุมวิชาการระดับมหาวิทยาลัย
 - เสนอต่อกณะกรรณการบริหารวิชาการและวิจัย
 - เสนอต่อกณะกรรณการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
 - เสนอต่อกสภาวิชาการ มหาวิทยาลัย
 - เสนอต่อกสภามหาวิทยาลัย
- 4) การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร
 - จัดทำเอกสารและประสานงานประธานหลักสูตร และสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ฝ่ายหลักสูตร เพื่อดำเนินการปรับปรุงรายละเอียดในหลักสูตรตามที่คณะกรรมการพิจารณา

ในทุกกรอบการประชุม หากเป็นการปรับปรุงเล็กน้อย (ปรบย่อ) อาจใช้แบบฟอร์มที่แตกต่างกัน เช่น สมอ. 08 เพื่อเสนอขออนุมัติ

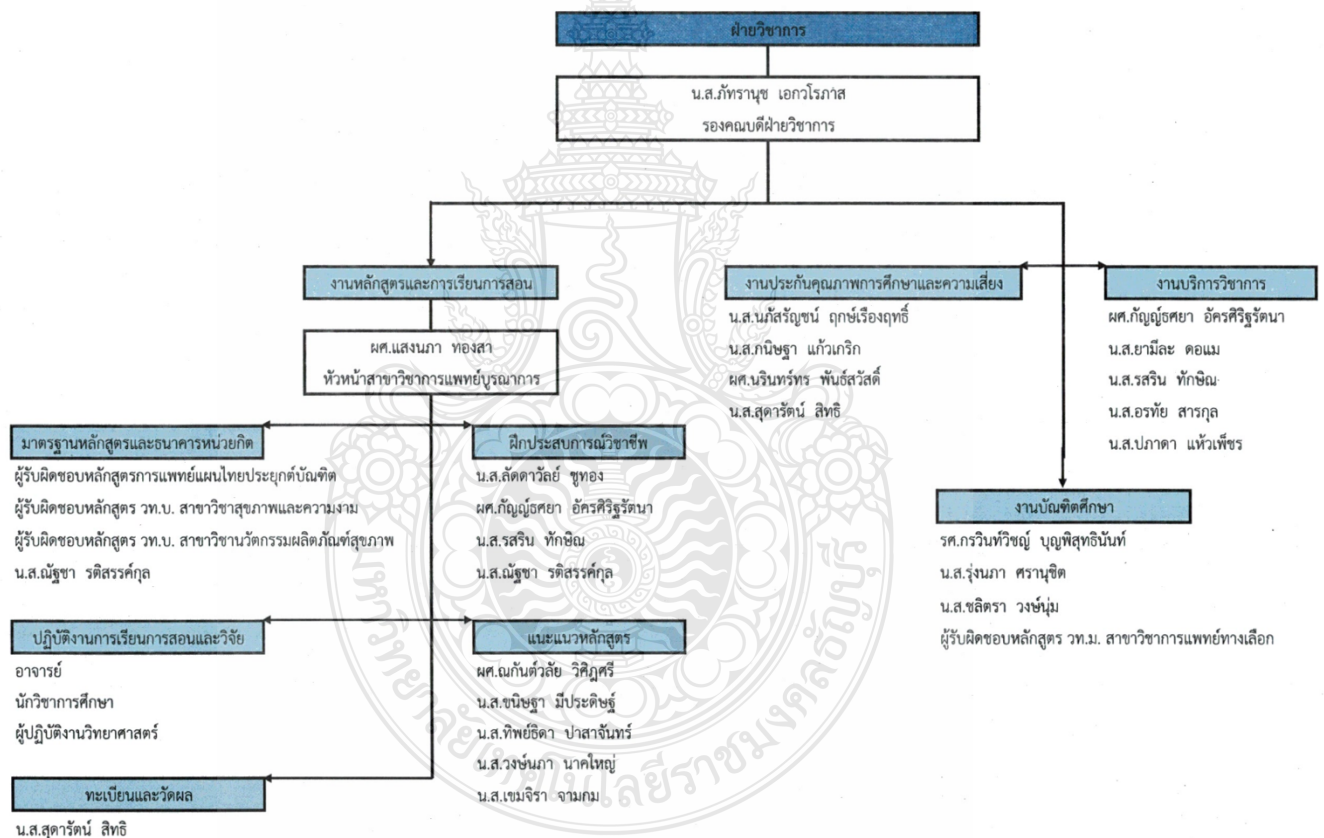
5) การนำเสนอเพื่ออนุมัติขั้นสุดท้าย

เสนอต่อสภามหาวิทยาลัย โดยนำเสนอเรื่องเพื่อจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภามหาวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติหลักสูตรฉบับปรับปรุง

6) หลังผ่านการอนุมัติการปรับปรุงหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัย

- บันทึกข้อมูลในระบบรับทราบหลักสูตร (CHECO)
- จัดทำเล่มหลักสูตร และนำเสนอสำนักวิชาการและงานทะเบียนของมหาวิทยาลัย

2.7.8 โครงสร้างการบริหารราชการภายใน ฝ่ายวิชาการและวิจัย

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารราชการภายใน ฝ่ายวิชาการและวิจัย

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาขั้นตอนดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักเกณฑ์ และขั้นตอนในการเสนอหลักสูตรปรับปรุง ระดับปริญญาตรี รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

บุรินทร์ สังข์เงิน (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร และเสนอแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน 132 คน ในมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยใช้ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ บุคลากรยังขาดความเข้าใจในแนวทางและเกณฑ์การประกันคุณภาพ 2) ด้านบุคลากร ขาดความต่อเนื่องในการทำงานร่วมกัน และมีภาระงานอื่นรบกวน 3) ด้านการบริหารจัดการ ขาดระบบติดตามและการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม 4) ด้านการดำเนินงาน กระบวนการเน้นงานเอกสาร มากกว่าการพัฒนาสาระของหลักสูตร โดยแนวทางที่เสนอในงานวิจัยนี้ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจ ร่วม การอบรมต่อเนื่อง การพัฒนาคู่มือปฏิบัติงาน การบริหารจัดการที่มีระบบ และการสร้างช่องทางการสื่อสารภายในหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาวิจัยของบุรินทร์ (2560) พบว่า มีความสอดคล้องอย่างชัดเจนกับกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการจำแนกปัญหา และอุปสรรคออกเป็น 4 ด้านหลัก ซึ่งสะท้อนบริบทและข้อจำกัดที่อาจพบในกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ทั้งนี้ แนวทางที่งานวิจัยเสนอ ยังสามารถนำมาประยุกต์เพื่อพัฒนา “แนวทางปฏิบัติเชิงระบบ” ของคณะการแพทย์บูรณาการได้อย่างเหมาะสม

สุนทร ไตรวัฒน์นิมิต (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร โดยเน้นไปที่ บุคลากรในระดับปริญญาตรี และความเชื่อมโยงกับบริบทของการประกันคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของคณะในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประกอบด้วย รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 128 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี และความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะอื่น ๆ สำหรับการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร ยังมีความเข้าใจ

ในระดับน้อยถึงปานกลาง โดยเฉพาะด้านการตีความมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (LOs) และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) มีความสับสนในการประยุกต์ใช้ Outcome-Based Education (OBE)

- 2) ด้านบุคลากร บุคลากรมีภาระงานอื่นจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาและทรัพยากรเพียงพอในการปรับปรุงหลักสูตร ขาดการอบรมหรือการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตร
- 3) ด้านการบริหารจัดการ ขาดระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุมคุณภาพ ไม่มีกลไก PDCA ที่ต่อเนื่อง ขาดการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
- 4) ด้านการดำเนินงาน ขาดแนวทางหรือคู่มือการดำเนินงานที่ชัดเจน ไม่มีระบบ feedback loop หรือการรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการปรับปรุง ในส่วนของข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ TQF/OBE จัดทำแนวปฏิบัติมาตรฐานสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร วางระบบติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยของสุนทรี โต้วัฒน์นิมิต (2561) พบว่ามีความสอดคล้องอย่างชัดเจนกับกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่เน้นว่า ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรต่อหลักเกณฑ์และแนวทางปรับปรุงหลักสูตร เป็นหนึ่งในอุปสรรคสำคัญของการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) ด้านบุคลากร การปรับปรุงหลักสูตรต้องอาศัย บุคลากรที่มีบทบาทชัดเจน และควรจัดสรรภาระงานที่เหมาะสมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง การขาดความพร้อมของบุคลากรเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการดำเนินงาน 3) ด้านการบริหารจัดการ แผนการบริหารจัดการเชิงระบบ โดยเน้นกระบวนการที่มี timeline ชัดเจน และกลไกติดตามผล เช่น การจัดทำคู่มือการดำเนินงานและการประเมินผลแบบต่อเนื่อง 4) ด้านการดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานที่เน้น การพัฒนาหลักสูตรที่มีสาระและเนื้อหาตอบโจทย์จริง มากกว่าการทำเอกสารเพื่อการประกัน และเสนอให้มีแนวปฏิบัติที่ใช้ได้จริงในเชิงการสอน และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้

กิตติมา พิริยเมธี (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารหลักสูตรตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของคณะในสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรีของคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) โดยเน้นที่กระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอุดมศึกษาและความต้องการของสังคม รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการบริหารหลักสูตรตามระบบประกันคุณภาพภายใน ประชากร คือ ผู้บริหารหลักสูตรระดับคณะในมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวนทั้งสิ้น 120 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 60 คน ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าภาควิชา ประธานหลักสูตร และคณบดี ผลการวิจัยพบว่า พบปัญหา ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ความเข้าใจต่อกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) ของบุคลากรผู้พัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะในด้านการเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้ (LOs) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและสมรรถนะของผู้เรียน
- 2) ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การขาดการวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และการไม่มีวงจรประเมินผลที่ต่อเนื่อง (PDCA)
- 3) ด้านบุคลากร พบข้อจำกัดด้านเวลาและภาระงานของอาจารย์

ซึ่งทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตร มีข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนา เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ QA และ TQF, การจัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานของแต่ละคณะ และการตั้งหน่วยงานเฉพาะที่สนับสนุนการบริหารหลักสูตร จากการศึกษางานวิจัยของ กิตติมา พิริยเมธี (2561) พบว่า มีความสอดคล้องทั้งในมิติของปัญหาและแนวทางการพัฒนา โดยเฉพาะการเน้นความสำคัญของ TQF, ระบบ PDCA และการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร สามารถนำผลการศึกษานี้ไปสนับสนุนการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของคณะการแพทย์บูรณาการ มทร.ธัญบุรี ได้โดยตรง

ณัฐณา ขำศิริ และคณะ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2566) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การรับรู้ด้านการจัดทำหลักสูตรของผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านการจัดทำหลักสูตรของผู้ปฏิบัติงานด้านหลักสูตรต่อเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2565 และเพื่อเปรียบเทียบการจัดทำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2565 จากการศึกษางานวิจัยของ ณัฐณา ขำศิริ และคณะ (2566) พบว่า มีประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 ผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประธานหลักสูตร/คณะกรรมการบริหาร จำนวน 26 คน และบุคลากรปฏิบัติงานด้านหลักสูตร จำนวน 13 คน ใช้เครื่องมือวิจัย ประเภทแบบสอบถามประเมินระดับการรับรู้ (ระดับ 1 – 5) และมีการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณ (ร้อยละ) และเชิงคุณภาพ (Content Analysis) มีความสอดคล้องกับตัวแปรต้นทั้ง 4 ด้านของผู้วิจัย ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ พบความคลาดเคลื่อนในการรับรู้มาตรฐานเกณฑ์ใหม่ 2) ด้านบุคลากร มีผลต่อแนวคิดและการปฏิบัติของกรรมการหลักสูตรและเจ้าหน้าที่ 3) ด้านการบริหารจัดการ มีการเปลี่ยนแปลงระบบและแนวทางจัดทำตามเกณฑ์ใหม่ และ 4) ด้านการดำเนินงาน การจัดการกระบวนการจัดทำไม่สอดคล้องตามมาตรฐานใหม่ ทำให้ต้องเสนอแนวทางปรับปรุง โดยมีแนวทางพัฒนา คือ การสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานใหม่ผ่านอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติ ปรับโครงสร้างกรรมการ/บุคลากรให้ชัดเจนตามบทบาท จัดอบรมที่ชัดเจน เน้นบทบาทของประธานหลักสูตรและกรรมการ รวมถึงบุคลากรหลักสูตร รวมถึงจัดสื่อประชาสัมพันธ์ง่ายเข้าใจ ปรับบทบาทคณะกรรมการหลักสูตร จัดขั้นตอนตามมคอ.2 ให้ชัดเจน และสร้างคู่มือปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และวางแผน timeline การสื่อสารเวิร์กช็อป และวิธีติดตามผล (feedback loop) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบเดียวกัน

คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2566) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ 1) ความต้องการในการพัฒนากำลังคนของประเทศในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรฯ ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตร 3) เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ และ 4) เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่จะผลักดันนิสิตผู้เรียนให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จากการศึกษาพบว่ามี ความสอดคล้องกับกรอบตัวแปรงานวิจัย ดังนี้ ปัญหา/อุปสรรคที่พบ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ คือ Stakeholder หลายกลุ่มยังไม่เข้าใจแนวคิด PLO และมาตรฐาน พ.ศ. 2565 2) ด้านบุคลากร ขาดทักษะหรือบทบาทชัดเจนในการออกแบบหลักสูตรใหม่

3) ด้านการบริหารจัดการ ระบบจัดทำและ flow ขั้นตอนยังไม่ชัดเจน เช่น timeline หรือทรัพยากร และการดำเนินงาน ไม่มีระบบติดตามผลอย่างต่อเนื่องหลัง implement โดยมีแนวทางพัฒนาที่สอดคล้อง ได้แก่ จัด workshop / สัมมนา ให้ stakeholder เข้าใจ PLO และการออกแบบหลักสูตร แต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตร พร้อมมอบบทบาทและมาตรฐาน OBE วางขั้นตอนกระบวนการ (Timeline) และคู่มือปฏิบัติงาน คอ.2 ที่ชัดเจน และตั้งคณะกรรมการติดตาม (Monitoring Committee) และ Feedback Loop นักลงทุน เพื่อประเมินและปรับปรุง

จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้ทางผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในประเด็นเหล่านี้ เพื่อค้นหาข้อมูลที่มีความทันสมัยมากขึ้นและมุ่งเน้นไปยังกลุ่มหลักสูตรและสาขาวิชาของคณะการแพทย์ บุรณาการ เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานมาตรฐานหลักสูตรประจำคณะการแพทย์ บุรณาการ โดยดูแลหลักสูตรระดับปริญญาตรี จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม และหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา นวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทำให้ผู้วิจัยนำผลงานวิจัยที่นำมาซึ่งแนวทางที่จะสามารถนำมาพัฒนา การดำเนินงานของคณะ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อหน่วยงาน และเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์ บุรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 ระยะเวลาที่ทำวิจัย
- 3.6 สถานที่ทำวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้บริหาร จำนวน 18 คน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและวิจัย จำนวน 2 คน ได้แก่ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย และหัวหน้าสาขาวิชาการแพทย์บูรณาการ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต จำนวน 5 คน หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม จำนวน 5 คน และหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ จำนวน 6 คน (งานบุคลากร คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2565) โดยจำแนกรายละเอียดประชากรที่ใช้ในการศึกษา แสดงดังตารางที่ 3.1 และ 3.2

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

กลุ่มประชากร	ประชากร (คน)
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	16
ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและวิจัย	2
รวม	18

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย โดยจำแนกตามหลักสูตรและผู้บริหารฝ่ายวิชาการและวิจัย

กลุ่มประชากร	จำนวน (คน)
หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต	5
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม	5
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ	6
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย	1
หัวหน้าสาขาวิชา	1
รวม	18

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลวิจัย แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1) แบบสอบถาม (Questionnaire)

บุญชม ศรีสะอาด (2560, น.121) ได้กล่าวไว้ว่า มาตราส่วนประมาณค่าลิเคิร์ทสเกล (Likert Scales) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การวัดระดับคะแนน โดยผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมายของผลคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายความว่า	มีความเห็นในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	มีความเห็นในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า	มีความเห็นในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า	มีความเห็นในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	มีความเห็นในระดับน้อยที่สุด

โดยจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 3 แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

แบบสอบถามนี้ ได้สอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามมาเป็นเครื่องมือสำคัญ เนื่องจากเป็นการมุ่งเน้นข้อเท็จจริง รวมถึงความคิดเห็น ซึ่งมีข้อดีคือประหยัดเวลาและงบประมาณ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการตอบ แต่พบว่ามีข้อจำกัดคือ เรื่องของการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย จำนวน 1 คน หัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 1 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทุกคนมีบทบาทโดยตรงในกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ของคณะกรรมการแพทยบูรณาการ ทั้งในด้านการวางแผน การจัดทำเอกสาร การประสานงาน และการประเมินผล จึงสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้อย่างครบถ้วนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

โดยลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Question) โดยเน้นในเรื่องของความคิดเห็นหรือเหตุผล เกี่ยวกับการดำเนินงาน รวมถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อให้ทราบแนวทางพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานที่ต้องการศึกษาอย่างแท้จริง โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

โดยมีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากการสร้างแบบสัมภาษณ์จะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล และนำหัวข้อที่มีค่าดัชนีน้อยมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา ข้อเสนอแนะ สำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีต่อไป

3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในโครงการวิจัย เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1) ศึกษาหนังสือ แนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1.2) สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

1.3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้

2) หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน การวิจัย และประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม และความเหมาะสมของภาษา โดยใช้เกณฑ์พิจารณาของ อธิสิทธิ์ สุวทันพรกุล (2561, น.215) กล่าวไว้ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

2.2) นำผลการพิจารณาแต่ละข้อคำถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: index of item-objective congruence) แล้วพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นตัวชี้วัดของตัวแปรได้ โดยใช้สูตรหาค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถาม

$\sum R$ แทน ผลรวมจากคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องสามารถเข้าใจได้ง่ายและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ได้ดังนี้

- แบบสอบถาม มีจำนวนทั้งหมด 32 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 จำนวน 5 ข้อ

มีค่า IOC = 1.00 จำนวน 4 ข้อ มีค่า IOC = 0.67 จำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 2 จำนวน 16 ข้อ

มีค่า IOC = 1.00 จำนวน 10 ข้อ มีค่า IOC = 0.67 จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 จำนวน 11 ข้อ

มีค่า IOC = 1.00 จำนวน 8 ข้อ มีค่า IOC = 0.67 จำนวน 3 ข้อ

- แบบสัมภาษณ์ จำนวนทั้งหมด 5 ข้อ มีค่า IOC = 1.00

สรุป มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังนี้ แบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90 และแบบสัมภาษณ์ เท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ข หน้า 59)

2.4) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ฉบับสมบูรณ์ ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม

- 1) ผู้วิจัยขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากประชากร
- 2) ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามหลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 1 สัปดาห์
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จึงจะนำไปวิเคราะห์และแปลผล

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

เมื่อผู้วิจัยทราบผลการศึกษาจากแบบสอบถามแล้ว จึงนัดหมายการสัมภาษณ์ จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานดังกล่าวต่อไป

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.4.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ทั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: index of item-objective congruence)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 3 แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ส่วนที่ 4 ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	2	11.11
หญิง	16	88.89
รวม	18	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0.00
30 – 39 ปี	9	50.00
40 – 49 ปี	7	38.89
50 – 59 ปี	2	11.11
รวม	18	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (100.00)
3. ตำแหน่ง		
ประธานหลักสูตร	3	16.66
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	13	72.22
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย	1	5.56
หัวหน้าสาขาวิชา	1	5.56
รวม	18	100.00
4. หลักสูตรที่รับผิดชอบ		
การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต	5	27.78
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม	5	27.78
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการผลิตภัณฑ์สุขภาพ	6	33.33
ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและวิจัย	2	11.11
รวม	18	100.00
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 – 3 ปี	5	27.78
4 – 6 ปี	3	16.66
7 ปีขึ้นไป	10	55.55
รวม	18	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 และเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30 - 39 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อายุ 40 - 49 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 และอายุ 50 - 59 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

ตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 ประธานหลักสูตร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 และหัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ตามลำดับ

หลักสูตรที่รับผิดชอบ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการผลิตภัณฑ์สุขภาพ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 หลักสูตรวิทยาศาสตร

บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม จำนวน 5 คน เท่ากันกับ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ บัณฑิต จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ตามลำดับ

ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 7 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 ประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 3 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 และประสบการณ์ในการทำงาน 4 - 6 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

ประเด็นความคิดเห็น	μ	σ	แปลผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.65	1.01	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการ	2.19	1.12	น้อย
3. ด้านบุคลากร	3.79	0.87	มาก
4. ด้านการดำเนินงาน	3.40	0.80	ปานกลาง
รวม	3.26	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.26$, $\sigma = 0.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.40 - 3.79 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก คือ ด้านบุคลากร ($\mu = 3.79$, $\sigma = 0.87$) ความคิดเห็นรองลงมา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\mu = 3.65$, $\sigma = 1.01$) ถัดมา ระดับปานกลาง คือ ด้านการดำเนินงาน ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.80$) และระดับน้อย ที่มีผลต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 2.19$, $\sigma = 1.12$)

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านความรู้ความเข้าใจ

ประเด็นความคิดเห็น ด้านความรู้ความเข้าใจ	μ	σ	แปลผล
1.1 ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	3.78	0.71	มาก

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านความรู้ความเข้าใจ (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น ด้านความรู้ความเข้าใจ	μ	σ	แปลผล
1.2 ความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การดำเนินงาน ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตร ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	3.61	1.01	มาก
1.3 ความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และ แนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	3.67	1.11	มาก
1.4 ไม่ได้รับการส่งเสริมในการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง	3.56	1.21	มาก
รวม	3.65	1.01	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.65$, $\sigma = 1.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.56 - 3.78 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ($\mu = 3.78$, $\sigma = 0.71$) รองลงมาคือความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 3.67$, $\sigma = 1.11$) ถัดมาคือความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การดำเนินงานขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ($\mu = 3.61$, $\sigma = 1.01$) และการไม่ได้รับการส่งเสริมในการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.56$, $\sigma = 1.21$)

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นความคิดเห็น ด้านการบริหารจัดการ	μ	σ	แปลผล
2.1 การมีจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี เนื่องจากซ้ำซ้อนกับหลักสูตรอื่น	1.89	1.05	น้อย
2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี เช่น ขาดผลงานทางวิชาการ เป็นต้น	2.28	1.10	น้อย

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น ด้านการบริหารจัดการ	μ	σ	แปลผล
2.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิการศึกษา ไม่สัมพันธ์กับหลักสูตรหรือสาขาวิชา	2.39	1.21	น้อย
รวม	2.19	1.12	น้อย

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาและอุปสรรคในด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.19$, $\sigma = 1.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่งผลกระทบค่อนข้างน้อยต่อการดำเนินงานดังกล่าว และมีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.89 - 2.39 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิการศึกษาไม่สัมพันธ์กับหลักสูตรหรือสาขาวิชา ($\mu = 2.39$, $\sigma = 1.21$) รองลงมาคือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี เช่น ขาดผลงานทางวิชาการ เป็นต้น ($\mu = 2.28$, $\sigma = 1.10$) และการมีจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี เนื่องจากซ้ำซ้อนกับหลักสูตรอื่น ($\mu = 1.89$, $\sigma = 1.05$)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านบุคลากร

ประเด็นความคิดเห็น ด้านบุคลากร	μ	σ	แปลผล
3.1 บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	3.72	0.93	มาก
3.2 บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร มีหน้าที่หลากหลาย จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ยังขาดประสิทธิภาพ	4.06	0.85	มาก
3.3 บุคลากรไม่ได้รับการส่งเสริมให้ไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	3.56	1.01	มาก
3.4 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่งานมาตรฐานหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องในภาพรวม	3.83	0.69	มาก
รวม	3.79	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านบุคลากร พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาและอุปสรรคในด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.79$, $\sigma = 0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่งผลกระทบค่อนข้างมากต่อการดำเนินงานดังกล่าว มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.06 - 3.83 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร มีหน้าที่หลากหลาย จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ยังขาดประสิทธิภาพ ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.85$) รองลงมาคือประสิทธิภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่งานมาตรฐานหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องในภาพรวม ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.69$) ถัดมาคือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.93$) และบุคลากรไม่ได้รับการส่งเสริมให้ไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ($\mu = 3.56$, $\sigma = 1.01$)

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการดำเนินงาน

ประเด็นความคิดเห็น ด้านการดำเนินงาน	μ	σ	แปลผล
4.1 ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดทำเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด	3.67	0.75	มาก
4.2 การตรวจสอบความถูกต้องและปรับแก้ไขเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	3.67	0.75	มาก
4.3 การดำเนินการปรับแก้ไขเอกสารตามความเห็นมติที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุดสามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่	3.67	0.75	มาก
4.4 ความไม่ครบถ้วนของการแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง	2.89	0.94	ปานกลาง
4.5 มีความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดการปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จ	3.11	0.81	ปานกลาง
รวม	3.40	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่งผลกระทบปานกลางต่อการดำเนินงานดังกล่าว มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.89 - 3.67 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดทำเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด การตรวจสอบความถูกต้องและปรับแก้ไขเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร และการดำเนินการปรับแก้ไขเอกสารตามความเห็นมติที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด สามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.75$) รองลงมาคือมีความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดในการปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จ ($\mu = 3.11$, $\sigma = 0.81$) และความไม่ครบถ้วนของการแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 2.89$, $\sigma = 0.94$)

ส่วนที่ 3 แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และข้อเสนอแนะ
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

ประเด็นความคิดเห็น	μ	σ	แปลผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.06	0.93	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการ	4.67	0.58	มากที่สุด
3. ด้านบุคลากร	4.09	0.81	มาก
4. ด้านการดำเนินงาน	4.19	0.76	มาก
รวม	4.30	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.06 - 4.67 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความคิดเห็นระดับมากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.58$) ความคิดเห็นรองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.76$) ถัดมาคือ ด้านบุคลากร ($\mu = 4.09$, $\sigma = 0.81$) และด้านความรู้ความเข้าใจ ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.93$)

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านความรู้ความเข้าใจ

ประเด็นความคิดเห็น ด้านความรู้ความเข้าใจ	μ	σ	แปลผล
1.1 สนับสนุนให้บุคลากรและเจ้าหน้าที่อบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	4.00	0.82	มาก
1.2 สนับสนุนเอกสารและแนวทางการปฏิบัติให้แก่บุคลากรและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	4.11	1.05	มาก
รวม	4.06	0.93	มาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านความรู้ความเข้าใจพบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.00 – 4.11 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ สนับสนุนเอกสารและแนวทางการปฏิบัติให้แก่บุคลากรและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ($\mu = 4.11$, $\sigma = 1.05$) รองลงมา คือ สนับสนุนให้บุคลากรและเจ้าหน้าที่อบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.82$)

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นความคิดเห็น ด้านการบริหารจัดการ	μ	σ	แปลผล
2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	4.72	0.56	มากที่สุด
2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิการศึกษาสัมพันธ์กับสาขาวิชา	4.61	0.59	มากที่สุด
2.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน และการดำเนินการจัดทำหลักสูตร ให้สนองความต้องการของผู้ใช้หลักสูตร	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.67	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.61 - 4.72 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.56$) รองลงมาคืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน และการดำเนินการจัดทำหลักสูตร ให้สนองความต้องการของผู้ใช้หลักสูตร ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.58$) และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิการศึกษาสัมพันธ์กับสาขาวิชา ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.59$)

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านบุคลากร

ประเด็นความคิดเห็น ด้านบุคลากร	μ	σ	แปลผล
3.1 การเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อรองรับหลักสูตรที่เพิ่มขึ้น	3.89	1.05	มาก
3.2 การพัฒนาความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	4.22	0.63	มาก
3.3 การส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	4.17	0.76	มาก
รวม	4.09	0.81	มาก

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านบุคลากร พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$, $\sigma = 0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.89 - 4.22 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การพัฒนาความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.63$) รองลงมา คือ การส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.76$) และการเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อรองรับหลักสูตรที่เพิ่มขึ้น ($\mu = 3.89$, $\sigma = 1.05$)

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนร้อยละของประชากร ด้านการดำเนินงาน

ประเด็นความคิดเห็น ด้านการดำเนินงาน	μ	σ	แปลผล
4.1 มีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน	4.28	0.80	มาก
4.2 มีความยืดหยุ่น เพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัว	4.28	0.73	มาก
4.3 มีระยะเวลาที่เพียงพอในการจัดทำเอกสาร เพื่อเสนอ ที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด	4.00	0.75	มาก
รวม	4.19	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีความเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.00 - 4.28 สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีความยืดหยุ่น เพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัว ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.73$) รองลงมาคือมีระยะเวลาที่เพียงพอในการจัดทำเอกสาร เพื่อเสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.75$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. หากมีคู่มือการปฏิบัติงานการปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี จะช่วยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. การติดตามหรือการทำงานหลักสูตร เป็นเรื่องที่ทุกคนในองค์กรควรมีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายทุกคนสามารถสื่อสาร ประสานงาน และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่แค่ใครคนใดคนหนึ่งต้องเข้าใจเท่านั้น
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นภาระงานที่ใช้เวลาทำการเก็บข้อมูลตลอด เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ควรมอบตำแหน่งหัวหน้างานอื่นเพิ่มเติม ให้เป็นเพียงกรรมการก็เพียงพอแล้ว
4. การปรับปรุงหลักสูตร ควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทั้งข้อดีข้อเสีย และนำข้อมูลที่ได้มาประชุมชี้แจงเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกัน โดยการพัฒนาควรจะมาจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะตอบสนองทุกด้านให้เกิดความสมบูรณ์
5. เพิ่มความชัดเจนในการดำเนินงาน รวมถึงระยะเวลาที่มีความยืดหยุ่น ควรมีกระบวนการสลับสับเปลี่ยนอาจารย์มาเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตร และเพิ่มการประชุม สื่อสารพูดคุยเพื่อให้ชัดเจน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชากร แสดงให้เห็นว่า มีแนวทาง และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ที่แตกต่างกันหลากหลายประเด็น ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอแต่ละประเด็นโดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.12

ส่วนที่ 4 ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประเด็นคำถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.2.1 ประเด็นความคิดเห็น ต่อขั้นตอนการดำเนินงาน ปรับปรุงหลักสูตรและการ ปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (ปรับย่อย) ระดับ ปริญญาตรี ของคณะ การแพทย์บูรณาการ	1) มีขั้นตอนการดำเนินงานดี เหมาะสม และเป็นไปตามขั้นตอนที่ส่วนกลางกำหนด 2) มีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานมีมาตรฐานเดียวกัน และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด 3) ควรมีขั้นตอนที่เข้าถึงง่ายและรวดเร็ว เนื่องจากการปรับปรุงหลักสูตรที่อยู่ ในขณะที่มีการเรียนการสอนอยู่ จึงควรมี ขั้นตอนที่สั้นและรวดเร็ว เพื่อให้สามารถ ดำเนินการได้ทันในภาคการศึกษาถัดไป 4) ควรมี การศึกษาปัญหา ด้านบวก และด้านลบที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง หลักสูตร เพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรให้ สอดคล้องกับการเรียนการสอนของ นักศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น 5) ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบางท่านยังมอง ไม่เห็นภาพรวมของกระบวนการที่ชัดเจน จึงอยากให้ มีขั้นตอนกระบวนการ ปรับปรุงหลักสูตร พร้อมทั้งชี้แจง รายละเอียดเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ หลักสูตรจะต้องนำมาใช้ประกอบการ ปรับปรุงหลักสูตร ว่าแต่ละขั้นตอนเป็น อย่างไรและกำหนดระยะเวลาที่ใช้ เพื่อเพิ่มความชัดเจนมากยิ่งขึ้น	A1 - A4 A5 - A7 A8 - A10 A11 - A14 A15 - A16	4 3 3 4 2	22.22 16.67 16.67 22.22 11.11

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.2.1 ประเด็นความคิดเห็น ต่อขั้นตอนการดำเนินงาน ปรับปรุงหลักสูตรและการ ปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (ปรับย่อย) ระดับปริญญาตรี ของคณะการแพทย์ บูรณาการ (ต่อ)	6) ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบางท่าน ยังไม่ทราบลำดับขั้นตอนและปฏิทิน การดำเนินการที่ชัดเจน ซึ่งปัจจุบันจะ ทราบว่าต้องดำเนินการอะไรบ้าง จากการ เรียกประชุมโดยประธานหลักสูตร ส่วนแผนการดำเนินงานรายปีที่เจ้าหน้าที่ จะยังไม่ทราบ จึงอยากให้เพิ่มเติมในส่วนนี้ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	A17 - A18	2	11.11
4.2.2 ประเด็นความคิดเห็น ต่อขั้นตอนการติดตาม การดำเนินงานจากอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	1) เจ้าหน้าที่ มีการแจ้งกำหนดการ แจ้งเตือน และอำนวยความสะดวก ด้านข้อมูลและเอกสารได้เป็นอย่างดีทั้ง ออฟไลน์และออนไลน์ แต่อยากให้มีการ คำนวณให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรด้วยว่า ถ้าหากดำเนินตามขั้นตอน มีกำหนดการ ในแต่ละงานเมื่อไหร่ และควรมีการ กำหนดวันในการส่งเอกสารหรือ ดำเนินการแต่ละขั้นตอนเมื่อไหร่นอกจาก การเตือนตามรอบ เพื่อให้ทราบข้อมูล ล่วงหน้าเบื้องต้น	A1 - A7	7	38.89
	2) เจ้าหน้าที่มีการติดตามได้ดี แต่อยากให้ เพิ่มความถี่ในการติดตามขึ้นอีก เพื่อให้การดำเนินงานไม่หลุดจากเวลา ระยะเวลาที่กำหนด และเพิ่มปฏิทินที่ ชัดเจน	A8 - A10	3	16.67
	3) ดี การดำเนินงานจะได้เป็นไปตามแผน ตามขั้นตอน และจัดส่งตามกำหนดเวลา	A11 - A14	4	22.22

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.2.2 ประเด็นความคิดเห็นต่อขั้นตอนการติดตามการดำเนินงานจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร (ต่อ)	4) มีการแข่งขันตอนการปฏิบัติ และติดตามการดำเนินงานล่วงหน้า และแจ้งกระบวนการ และกำหนดการให้อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนทราบอย่างชัดเจน อำนวยความสะดวกด้านข้อมูลและเอกสารได้เป็นอย่างดี	A15 - A18	4	22.22
4.2.3 ประเด็นความคิดเห็นต่อขั้นตอนในการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ รวมถึงลดขั้นตอนในการจัดทำแบบฟอร์ม (Format) ที่กระชับและลดความยุ่งยากลง	1) ขั้นตอนเดิมโอเคแล้ว แต่ถาลดความยุ่งยากซับซ้อนของเอกสารได้ด้วยก็ดี 2) ควรมีการชี้แจงกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จะได้สะดวกและช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินการให้เร็วขึ้น 3) หากลดขั้นตอนและได้งานครบก็จะดีกับคนทำงาน จะทำให้ทำงานได้สะดวก 4) หากเป็นไปได้ อยากให้ปรับลดจำนวนครั้งในการนำเสนอวาระต่อสภาต่าง ๆ 5) ขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตรมีกระบวนการที่ชัดเจน มีการวางแผน มีการแบ่งงานประชุมนัดหมาย เพื่อทำความเข้าใจในขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตร และรวมดำเนินการปรับปรุงโดยอาจารย์เพื่อให้มีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน 6) ขั้นตอนชัดเจนดีอยู่แล้ว แต่ถ้าหากลดความยุ่งยากในเรื่องเอกสารลงได้ก็จะดีขึ้น 7) ควรมีขั้นตอนและเอกสารแนบที่ชัดเจน เพื่อง่ายต่อการดำเนินงาน	A1 - A2 A3 - A4 A5 - A7 A8 - A9 A10 - A11 A12 A13	2 2 3 2 2 1 1	11.11 11.11 16.66 11.11 11.11 5.56 5.56

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.2.4 ประเด็นความคิดเห็นต่อการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบหลักสูตร เจ้าหน้าที่ประจำคณะ และฝ่ายหลักสูตรของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (ต่อ)	6) เจ้าหน้าที่ประสานงานได้ดี ช่วยเหลือการดำเนินงานดีมากและรวดเร็ว ในส่วนใดที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตอบได้ในทันที ก็รีบประสานงานเพื่อให้ได้คำตอบที่รวดเร็ว ได้รับคำตอบที่ชัดเจน และแจ้งกลับทุกครั้ง	A16 - A18	3	16.67
4.2.5 ประเด็นความคิดเห็นต่อความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	1) อยากให้มีคู่มือการปฏิบัติงานโดยละเอียด	A1	1	5.56
	2) ควรเพิ่มการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	A2 - A3	2	11.11
	3) อยากให้เจ้าหน้าที่อยู่ร่วมการปรับปรุงหลักสูตรทุกขั้นตอนเพื่อให้เข้าใจกระบวนการที่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง	A4 - A5	2	11.11
	4) ควรมีการนัดเสวนาแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างพื้นที่เข้าใจร่วมกัน	A6	1	5.56
	5) ควรทำความเข้าใจในขั้นตอนเพื่อให้เข้าใจตรงกันรายละเอียดข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในแต่ละครั้ง การนำเสนอวาระเห็นควรให้มีการแจ้งล่วงหน้า เพื่อสามารถดำเนินการได้ทัน	A7 - A11	5	27.76
	6) การปรับปรุงหลักสูตร ควรสร้างความเข้าใจ ชี้แจงทำความเข้าใจ วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน ควรมีการนัดหมายจัดทำการปรับหลักสูตรร่วมกัน	A12 - A14	3	16.67

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.2.5 ประเด็นความคิดเห็นต่อความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	7) ควรสร้างความเข้าใจร่วมกัน และมีช่องทางการดำเนินงานที่ชัดเจนต่อทุกฝ่าย	A15	1	5.56
	8) ร่วมการประชุมชี้แจงการปรับปรุงหลักสูตร ในเรื่องระยะเวลาที่จะเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมในคณาต่าง ๆ รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง	A16 - A18	3	16.67
รวม			18	100

หมายเหตุ: ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาขาวิชา และผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 18 คน ถูกกำหนดรหัสเป็น A1 - A18 เพื่อรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลและใช้ในการอ้างอิงประเด็นในตาราง

โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยดังกล่าว มีข้อสรุปผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า

การตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 88.89 และมีอายุระหว่าง 30 - 49 ปี มีประสบการณ์ทำงาน 7 ปีขึ้นไป ร้อยละ 55.56 มีปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ($\mu = 3.26$) โดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

- 1) ด้านบุคลากร ($\mu = 3.79$) ปัญหาหลักคือหน้าที่หลากหลาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
- 2) ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\mu = 3.65$) ขาดความเข้าใจในบทบาทและขั้นตอนที่ชัดเจน
- 3) ด้านการดำเนินงาน ($\mu = 3.40$) ปัญหาเรื่องเอกสารและความล่าช้า
- 4) ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 2.19$) ปัญหาน้อยที่สุด เช่น คุณสมบัติอาจารย์ไม่ตรงสาขา

การตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นที่เด่นชัดในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

ประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด ได้แก่

1.1) เห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานมีความเหมาะสม และเป็นไปตามขั้นตอนที่ส่วนกลางกำหนด คิดเป็น ร้อยละ 22.22

1.2) ควรศึกษาปัญหาในเชิงบวกและลบเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 22.22

ทั้งสองประเด็นสะท้อนว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญทั้งด้านความครบถ้วนของขั้นตอน และการนำข้อมูลเชิงประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการติดตามการดำเนินงาน

ประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด ได้แก่

2.1) เจ้าหน้าที่มีการแจ้งกำหนดการ แจ้งเตือน และอำนวยความสะดวกด้านเอกสารได้ดี แต่ควรกำหนดวันส่งงานและกำหนดการล่วงหน้าอย่างชัดเจน คิดเป็น ร้อยละ 38.89 ประเด็นนี้สะท้อนความต้องการด้านการบริหารเวลาและความชัดเจนของไทม์ไลน์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

3) ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการเสนอปรับปรุงหลักสูตร และการลดความยุ่งยากของเอกสาร

ประเด็นที่มีสัดส่วนสูงสุด ได้แก่

3.1) การลดขั้นตอนลง หากยังสามารถดำเนินงานได้ครบถ้วน จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานและช่วยให้การทำงานสะดวกขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 22.22

3.2) เห็นด้วยอย่างมากว่าการลดขั้นตอนจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบเข้าใจตรงกัน และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน คิดเป็น ร้อยละ 22.22

ทั้งสองประเด็นชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับลดความซับซ้อนของขั้นตอนและเอกสาร

4) ความคิดเห็นต่อการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่โดดเด่นที่สุด ได้แก่

4.1) ควรมีการประสานงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนและลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน คิดเป็น ร้อยละ 33.33

สะท้อนถึงความสำคัญของความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอในการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน

5) ความคิดเห็นต่อความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตร

ประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด ได้แก่

5.1) เจ้าหน้าที่ควรทำความเข้าใจขั้นตอน ข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน รวมถึงควรมีการแจ้งกำหนดการล่วงหน้าเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ทันเวลา คิดเป็น ร้อยละ 27.78

ประเด็นนี้ชี้ว่าผู้ให้ข้อมูลต้องการความชัดเจนด้านความรู้ ความเข้าใจ และการเตรียมพร้อมของผู้ปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) โดยกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาวิจัย จำนวน 18 คน ได้แก่ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย หัวหน้าสาขาวิชา และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) แบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการสรุป พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในแต่ละด้านที่ได้ทำการศึกษา โดยแยกตามรายด้าน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีประเด็นที่อาจส่งผลกระทบมากที่สุดต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\mu = 3.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นระดับมาก คือ ด้านบุคลากร เช่น บุคลากรมีภาระงานหลายด้าน และจำนวนผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ความคิดเห็นรองลงมา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ เช่น ขาดความเข้าใจบทบาท ขั้นตอน และเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ถัดมา คือ ด้านการดำเนินงาน เช่น เอกสารไม่ครบถ้วนและล่าช้า และความคิดเห็นระดับน้อยที่อาจส่งผลกระทบน้อยที่สุดต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คือ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถสรุปเป็นรายด้านตามลำดับจากปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน ได้ดังนี้

1) ด้านบุคลากร ($\mu = 3.79$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ซึ่งส่งผลกระทบค่อนข้างมากต่อการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีประเด็นดังนี้ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร มีหน้าที่หลากหลาย จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ยังขาดประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก และบุคลากรไม่ได้รับการส่งเสริมให้ไปศึกษาคูณงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่งานมาตรฐานหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2) ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\mu = 3.65$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งส่งผลกระทบค่อนข้างมากต่อการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีประเด็นดังนี้ ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ถัดมา คือ ความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การดำเนินงานขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และการไม่ได้รับการส่งเสริมในการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

3) ด้านการดำเนินงาน ($\mu = 3.40$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งส่งผลกระทบปานกลางต่อการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีประเด็นดังนี้ ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดทำเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การตรวจสอบความถูกต้องและปรับแก้ไขเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ถัดมาคือการดำเนินการปรับแก้ไขเอกสารตามความเห็นของที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด สามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับมาก มีความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดในการปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จ อยู่ในระดับปานกลาง และความไม่ครบถ้วนของการแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง

4) ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 2.19$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อย ซึ่งส่งผลกระทบน้อยต่อการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีประเด็นดังนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิการศึกษาไม่สัมพันธ์กับหลักสูตรหรือสาขาวิชา อยู่ในระดับน้อย รองลงมาคืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี เช่น ขาดผลงานทางวิชาการ เป็นต้น อยู่ในระดับน้อย

และการมีจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี เนื่องจากซ้ำซ้อนกับหลักสูตรอื่น อยู่ในระดับน้อย

5.1.2 ผลการสรุป พบว่า ในส่วนของแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในแต่ละด้านที่ได้ทำการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความเข้าใจด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีประเด็นที่อาจส่งผลกระทบมากที่สุดต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ($\mu = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า มีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นระดับมากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ ความคิดเห็นรองลงมาคือด้านการดำเนินงาน ถัดมาคือ ด้านบุคลากร และด้านความรู้ความเข้าใจ ซึ่งสามารถสรุปเป็นรายด้านตามลำดับจากแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 4.67$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นดังนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน การดำเนินการจัดทำหลักสูตร ให้สนองความต้องการของผู้ใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิการศึกษาสัมพันธ์กับสาขาวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด

2) ด้านการดำเนินงาน ($\mu = 4.19$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นดังนี้ มีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีความยืดหยุ่น เพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัว อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีระยะเวลาที่เพียงพอในการจัดทำเอกสาร เพื่อเสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด อยู่ในระดับมาก

3) ด้านบุคลากร ($\mu = 4.09$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นดังนี้ การพัฒนาความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเอง ในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และการเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อรองรับหลักสูตรที่เพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมาก

4) ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\mu = 4.06$) ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ในด้านความรู้ความเข้าใจ

อยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นดังนี้ สนับสนุนเอกสารและแนวทางการปฏิบัติให้แก่บุคลากรและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สนับสนุนให้บุคลากรและเจ้าหน้าที่อบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก

5.1.3 สรุปประเด็นความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

โดยรูปแบบคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) พบประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) ประเด็นขั้นตอนการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (ปรับย่อย) ระดับปริญญาตรี ของคณะกรรมการแพทยบูรณาการ ร้อยละ 22.22 ได้ข้อสรุป 2 ประเด็น ได้แก่ ควรมีการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินงานที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว เนื่องจากใช้ช่วงระยะเวลาของการปรับปรุงหลักสูตรอยู่ในขณะที่มีการจัดการเรียนการสอนปกติอยู่ จึงควรมีขั้นตอนที่กระชับและสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ดำเนินการได้ทันและนำไปใช้งานในภาคการศึกษาถัดไป และควรมีการชี้แจงลำดับขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถรับทราบการดำเนินงาน และเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงานที่เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

2) ประเด็นขั้นตอนการติดตามการดำเนินงานจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ร้อยละ 38.89 ได้ข้อสรุปคือ ควรมีการแจ้งกำหนดการให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทราบอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากหากดำเนินการล่าช้า หรือไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด สามารถยืดระยะเวลาได้หรือไม่ หรือมีวิธีการแก้ไขปัญหายังไร และควรกำหนดระยะเวลาการส่งเอกสารหรือดำเนินการแต่ละขั้นตอน นอกจากการเตือนตามรอบ เพื่อให้ทราบข้อมูลล่วงหน้าเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

3) ประเด็นขั้นตอนในการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการที่ชัดเจน ร้อยละ 22.22 ได้ข้อสรุป 2 ประเด็น ได้แก่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ รวมถึงลดขั้นตอนในการจัดทำแบบฟอร์ม (Format) ที่กระชับและลดความยุ่งยากลง แต่หากสามารถลดขั้นตอนในบางขั้นตอนลงได้ ก็จะเป็นการดี เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ง่าย สะดวก และช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินการให้เร็วมากยิ่งขึ้น

4) ประเด็นการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบหลักสูตร เจ้าหน้าที่ประจำคณะ และฝ่ายหลักสูตรของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ร้อยละ 33.33 ได้ข้อสรุป คือ ควรมีการประสานกันระหว่างเจ้าหน้าที่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกคณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ข้อมูลที่สามารถมีการเปลี่ยนแปลงสามารถรับทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันร่วมกัน เพื่อลดขั้นตอนที่อาจจะเกิดความผิดพลาดได้

5) ประเด็นความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 27.78 ได้ข้อสรุปคือ ควรมีการเพิ่มคู่มือการปฏิบัติงาน

โดยละเอียด เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ควรอยู่ร่วมในกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรทุกขั้นตอน เพื่อให้เข้าใจกระบวนการที่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง สร้างความเข้าใจร่วมกัน และมีช่องทางการดำเนินงานที่ชัดเจนต่อทุกฝ่าย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และ 2) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรของคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีกรอบแนวคิดครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงาน ซึ่งในบทนี้จะทำการอภิปรายผลโดยเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเชิงเนื้อหา และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

5.2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร การจัดการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติที่กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้และองค์ประกอบอื่น ๆ ของหลักสูตร โดยเฉพาะในส่วนของ การเขียน Learning Outcomes ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุรินทร์ สังข์เงิน (2560) ที่ระบุว่าบุคลากร ยังขาดความเข้าใจในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กิตติมา พิริยเมธี (2561) และณัฐมา ขำศิริ และคณะ (2566) ที่พบว่าผู้ปฏิบัติงานยังสับสนต่อเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ฉบับใหม่ พ.ศ. 2565 งานวิจัยของสุนทรี ไตว์วัฒนินิมิต (2561) ก็แสดงให้เห็นถึงการขาดความเข้าใจ ในผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLO) และแนวคิด ทางการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ที่ผู้เรียนควรจะได้หลังจากจบหลักสูตรหรือประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้ (Outcome-Based Education : OBE) ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นนี้ อย่างชัดเจน

5.2.2 ด้านบุคลากร

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรภายในคณะยังประสบปัญหาเรื่องภาระ งานซ้ำซ้อน ขาดการมีส่วนร่วมของอาจารย์หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุรินทร์ สังข์เงิน (2560) ที่ระบุว่าบุคลากรมีภาระงานค่อนข้างมาก และขาดความต่อเนื่องในการทำงานร่วมกัน เช่นเดียวกับ งานวิจัยของ กิตติมา พิริยเมธี (2561) ที่พบว่าอาจารย์ไม่มีเวลาเพียงพอ งานวิจัยของณัฐมา ขำศิริ และคณะ (2566) ก็เน้นบทบาทของประธานหลักสูตรที่ยังไม่ชัดเจน และงานวิจัยของสุนทรี ไตว์วัฒนินิมิต (2561) เสนอว่าควรอบรมบทบาทและหน้าที่ให้ชัดเจน

5.2.3 ด้านการบริหารจัดการ

ผลการวิจัยพบว่า คณะยังขาดระบบการวางแผนและติดตามที่เป็นรูปธรรม การจัดทำหลักสูตรมักไม่อยู่ในวงรอบที่ชัดเจน (PDCA) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติมา (2561) ที่เสนอให้แต่งตั้งหน่วยงานสนับสนุนโดยเฉพาะ รวมถึงงานวิจัยของ บุรินทร์ สังข์เงิน (2560) ที่ชี้ว่าขาดระบบติดตามประเมินผล และงานวิจัยของณัฐณา ขำศิริ และคณะ (2566) เสนอให้ปรับระบบให้มี feedback loop ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับข้อเสนอของงานวิจัยฉบับนี้

5.2.4 ด้านการดำเนินงาน

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการดำเนินงานในการปรับปรุงหลักสูตรในคณะยังเน้นเอกสารมากกว่าคุณภาพของสาระหลักสูตรจริง ขาดการบูรณาการและการประเมินผลในระยะยาว ซึ่งคล้ายกับงานวิจัยของ บุรินทร์ สังข์เงิน (2560) ที่พบว่าขาดการพัฒนาเนื้อหา ขาดความต่อเนื่องในระบบการดำเนินงาน และตรงกับข้อเสนอในงานวิจัยของ ขอสุนทรี โต้วัฒนนิมิต (2561) ที่เสนอให้วางกระบวนการ พร้อมทั้งคู่มือที่ใช้ได้จริง

จากการอภิปรายผลการวิจัยข้างต้น พบว่างานวิจัยของของ สุนทรี โต้วัฒนนิมิต (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2561) มีความสอดคล้องในทุกมิติของกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงาน โดยเฉพาะการชี้ให้เห็นอุปสรรคในการนำมาตรฐานใหม่มาใช้ การขาดระบบติดตาม และภาระงานของบุคลากร ถือเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาสนับสนุนการออกแบบแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติเชิงระบบของคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้อย่างเหมาะสมต่อไป โดยแนวทางเหล่านี้ไม่เพียงสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่ยังตอบโจทย์ต่อเป้าหมายของการสร้างระบบพัฒนาหลักสูตรที่มีมาตรฐานเดียวกันในระดับคณะ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลของการวิจัยดังกล่าวตามประเด็นปัญหาและอุปสรรคทั้ง 4 ด้าน สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยฉบับนี้ในภาพรวม เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงผลสรุปงานวิจัยตามวัตถุประสงค์

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน
5.2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ บุคลากรส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจในหลักการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และแนวทางการจัดทำหลักสูตรตาม Outcome-Based Education (OBE) ในระดับที่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในเรื่องของการเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes: LOs) ส่งผลให้การวางแผนเป้าหมายของหลักสูตรขาดความชัดเจน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญทร์ สังข์เงิน (2560), กิตติมา พิริยเมธี (2561) และณัฐมา ขำศิริ (2566) ที่พบปัญหาลักษณะเดียวกัน	การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ: ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่มุ่งเน้นการอธิบายแนวคิด TQF, OBE และวิธีการเขียน LOs อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างชุดคู่มือหรือสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทำให้บุคลากรเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย
5.2.2 ด้านบุคลากร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและเจ้าหน้าที่ที่มีภาระงานด้านอื่นเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถจัดสรรเวลาเข้าร่วมกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังขาดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในการดำเนินงานตามรอบการปรับปรุงหลักสูตร ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุนทรี ไตว์วัฒน์นิมิต (2561) และกิตติมา พิริยเมธี (2561)	การวางบทบาทและพัฒนาบุคลากร: มีความจำเป็นต้องกำหนดบทบาทของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจน พร้อมทั้งจัดสรรเวลาและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการทำงานในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร
5.2.3 ด้านการบริหารจัดการ พบว่าคณะยังไม่มีระบบที่ชัดเจนในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ไม่มีการนำวงจร PDCA มาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากหลายงานวิจัยที่ต้องการระบบสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ เช่น ระบบ feedback loop หรือการตั้งคณะกรรมการติดตามผล	การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ: ควรวางแผนกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน เช่น การกำหนด timeline การจัดระบบ PDCA และการตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งสร้างฐานข้อมูลกลางร่วมกัน

ตารางที่ 5.1 แสดงผลสรุปงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน
5.2.4 ด้านการดำเนินงาน แม้ว่าการดำเนินงานจะเป็นไปตามกรอบของ มคอ. แต่กระบวนการยังเน้นการจัดทำเอกสาร เพื่อการประกันคุณภาพ มากกว่าการพัฒนา เนื้อหาหลักสูตรให้ตอบโจทย์ผู้เรียนหรือ มาตรฐานวิชาชีพอย่างแท้จริง ซึ่งพบข้อจำกัดใน ลักษณะเดียวกันในงานวิจัยของบุรินทร์ (2560) และสุนทรี (2561)	การออกแบบการดำเนินงานตามมาตรฐาน: จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ที่ครอบคลุมและปรับใช้ได้จริง ในแต่ละช่วงของ กระบวนการ ตั้งแต่การสำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไป จนถึงการประเมินผลกระทบหลังการดำเนินงาน

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษาวิจัยแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1) เจ้าหน้าที่งานหลักสูตร ควรมีการจัดทำคู่มือการปรับปรุงหลักสูตรและขั้นตอน
(Flow Chat) ในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
เพื่อที่แต่ละหลักสูตรจะได้ดำเนินการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) เจ้าหน้าที่งานหลักสูตร ควรกำหนดกระบวนการประสานงานที่สม่ำเสมอ
พร้อมมีช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างผู้รับผิดชอบหลักสูตร และหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อให้สามารถ
ติดตามสถานะงาน แจ้งกำหนดการล่วงหน้า และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและตรงจุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านหลักสูตร
เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มความชำนาญด้านการจัดทำงานวิจัย รวมถึงทบทวนงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมกับเนื้อหาของงานวิจัย

2) ควรขยายกลุ่มตัวอย่าง ให้ครอบคลุมบุคลากรหลากหลายระดับ เพื่อให้ผลการวิจัย
มีความหลากหลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กว้างขึ้น

3) ประเมินผลลัพธ์ของการนำแนวทางที่เสนอไปปรับใช้จริง เช่น หลังจาก
มีการปรับปรุงตามแนวทางที่แนะนำแล้ว ควรมีการประเมินผลเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแนวทาง
เหล่านั้น

ข้อเสนอแนะ การนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านความรู้ความเข้าใจ

- ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2565 อย่างถูกต้องและเป็นระบบ
- จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตร ที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย พร้อมตัวอย่างแบบฟอร์มและการประยุกต์ใช้จริง เพื่อให้บุคลากรสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนา สื่ออินโฟกราฟิกหรือคลิปวิดีโอสั้น ที่สื่อสารแนวคิดสำคัญในรูปแบบที่เข้าถึงง่าย และจัดประชาสัมพันธ์ภายในคณะอย่างต่อเนื่อง

ด้านบุคลากร

- ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์และเจ้าหน้าที่หลักสูตร ให้ชัดเจนในแต่ละขั้นตอนของการปรับปรุงหลักสูตร
- มีการจัดสรรเวลาและภาระงานที่เหมาะสมให้แก่ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อลดผลกระทบจากงานอื่นที่รบกวน
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ เช่น จัดตั้งทีมวิชาการประจำหลักสูตร ที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ และให้มีการประชุมติดตามความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาและจัดอบรม “หลักสูตรพี่เลี้ยง” (Mentorship) เพื่อถ่ายทอดความรู้จากผู้มีประสบการณ์แก่บุคลากรใหม่

ด้านการบริหารจัดการ

- วางแผนการบริหารจัดการการปรับปรุงหลักสูตรตามระบบอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา
- พัฒนาระบบสารสนเทศหรือฐานข้อมูลกลางที่ใช้บริหารจัดการและติดตามการพัฒนาหลักสูตร เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบย้อนกลับได้
- กำหนด “timeline การดำเนินงาน” อย่างชัดเจนในแต่ละรอบปีการศึกษา พร้อมจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้ทุกฝ่ายรับทราบร่วมกัน

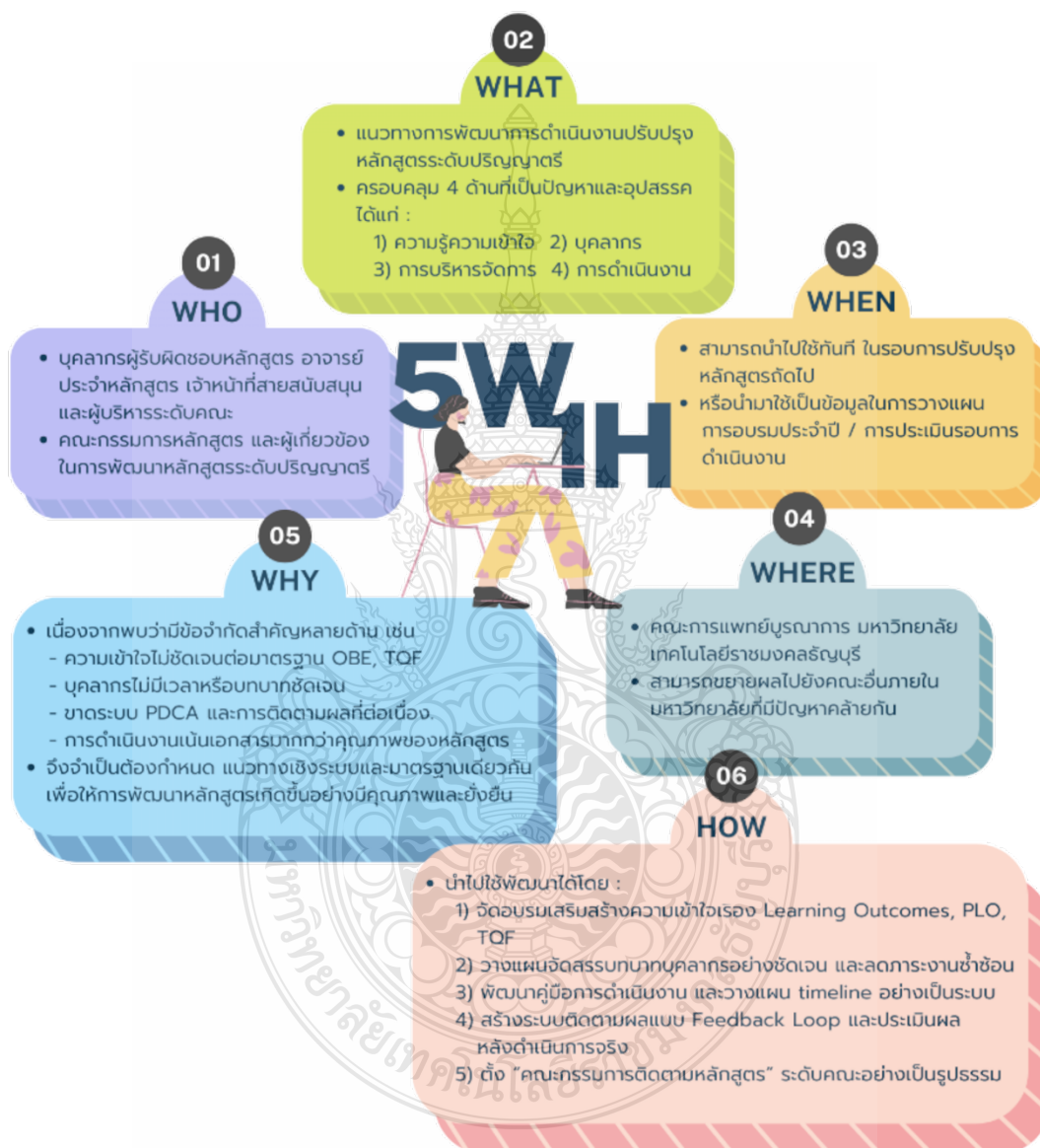
ด้านการดำเนินงาน

- พัฒนาคู่มือปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทั้งขั้นตอนการจัดทำหลักสูตร การอนุมัติ การเผยแพร่ และการติดตามผลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการใช้ feedback loop โดยรับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต นำมาปรับปรุงเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- บูรณาการการประกันคุณภาพเข้ากับทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อไม่ให้เป็นการะเชิงเอกสาร แต่เป็นกระบวนการเพื่อพัฒนาจริง

ภาพที่ 5.1 สรุปภาพรวมข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีของคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถสะท้อนแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านกรอบแนวคิด 5W1H ดังนี้

ภาพที่ 5.2 สรุปภาพรวม 5W1H ของข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

บรรณานุกรม

- กิตติมา พิริยเมธี. (2561). การศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารหลักสูตรตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของคณะในสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2566). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ. (2560). จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพด้านสุขภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานวิชาชีพ.
- คณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2565). วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการจัดการศึกษา. [Online] Available <https://im.rmutt.ac.th/>. (สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2566).
- _____. (2565). หลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565: หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ. [Online] Available <https://im.rmutt.ac.th/หลักสูตร/>. (สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2566).
- คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2566). การปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567). รายงานสถาบัน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐณา ขำศิริ และคณะ. (2566). การรับรู้การจัดทำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2565: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บ้านครูเจนจิรา. (2566). การบริหารจัดการหลักสูตร. [Online] Available [https://sites.google.com/a/crru.ac.th/ban-khunkhru-cen-ci-ra/bth-thi-6 - kar-brihar-cadkar-hlaksutr](https://sites.google.com/a/crru.ac.th/ban-khunkhru-cen-ci-ra/bth-thi-6-kar-brihar-cadkar-hlaksutr). (สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2566)
- บุรินทร์ สังข์เงิน. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์จิรา อินทนาคม และวอญมณี เมฆปรีดาวงค์. (2560). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร (Tier 3) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. [Online] Available http://cosci.swu.ac.th/storage/downloads/kJCesuyqHOSzGCiZdlgWXOlQzG2_8zKzYCVvfGA. (สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2566)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2566). **คู่มือแนวทาง Outcome-Based Curriculum Design สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรี**. สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา.
- _____. (2565). **คู่มือประกันคุณภาพหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565**. สำนักประกันคุณภาพ.
- _____. (2566). **แผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2566–2570**. สำนักงานอธิการบดี.
- มารุต พัฒนา. (2562). **แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร**. [Online] Available www.curriculumandlearning.com. (สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566)
- วรรณลี โนริยา, สุชาญ พันธ์นิยะ. (2555). **การศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. วารสารวิทยบริการ, 23(2), 82-97. [Online] Available <https://journal.oas.psu.ac.th/index.php/asj/article/view/28> (สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2566)
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2564). **การพัฒนาหลักสูตรจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. [Online] Available <https://www.nupress.grad.nu.ac.th/การพัฒนาหลักสูตร/> (สืบค้น 29 มีนาคม 2566)
- สุธิดา ทองคำ และคณะ. (2565). **รูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติและสร้างสรรค์นวัตกรรม**. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 37(1), 2-10. [Online] Available <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/eduku/article/view/246163/175037> (สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2566)
- สุนทรี ไตรวัฒน์นิมิต. (2561). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของคณะในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. [Online] Available https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=530175. (สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2566)
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2562). **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: สกอ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). **ความรู้เรื่อง หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. [Online] Available <https://shorturl.asia/4WYjK>. (สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565)

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). แผนด้านการ
อุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2566-2570. [Online] Available [https://www.mhesi.go.th/index.php/news-
and-announce-all/pr/announcement-news/8464-2564-2570-2566-2570.html](https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/pr/announcement-news/8464-2564-2570-2566-2570.html).
(สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2566)

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2566). หลักเกณฑ์และ
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี. [Online] Available <https://oreg.rmutt.ac.th/>.
(สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2566)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปยุตฺถ อมรตลใจ	พนักงานมหาวิทยาลัย คณะการแพทย์บูรณาการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรินทร์ ตรีมงคลทิพย์	ข้าราชการ คณะการแพทย์บูรณาการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์แสงนภา ทองสา	พนักงานมหาวิทยาลัย คณะการแพทย์บูรณาการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข

ตารางวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
(Index of Item-Objective Congruence : IOC)

ตารางวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
(Index of Item-Objective Congruence : IOC)

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี”

ข้อ	รายการข้อคำถาม	ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
		1	2	3			
แบบสอบถาม							
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1.	เพศ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2.	อายุ	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
3.	ตำแหน่ง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.	หลักสูตรที่รับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5.	ประสบการณ์ในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี							
1.	ด้านความรู้ความเข้าใจ						
1.1	ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
1.2	ความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การดำเนินงาน ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
1.3	ความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
1.4	ไม่ได้รับการส่งเสริมในการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2.	ด้านการบริหารจัดการ						
2.1	การมีจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี เนื่องจากซ้ำซ้อนกับหลักสูตรอื่น	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการข้อคำถาม	ผลการประเมิน จากผู้เชี่ยวชาญ			ผล รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2.	ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)						
2.2	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี เช่น ขาดผลงานทางวิชาการ เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2.3	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิการศึกษาไม่สัมพันธ์กับหลักสูตรหรือสาขาวิชา	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
3.	ด้านบุคลากร						
3.1	บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3.2	บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร มีหน้าที่หลากหลาย จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ยังขาดประสิทธิภาพ	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
3.3	บุคลากรไม่ได้รับการส่งเสริมให้ไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3.4	ประสิทธิภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่งานมาตรฐานหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องในภาพรวม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.	ด้านการดำเนินงาน						
4.1	ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดทำเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุดแต่ละชุด	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
4.2	การตรวจสอบความถูกต้องและปรับแก้ไขเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.3	การดำเนินการปรับแก้ไขเอกสารตามความเห็นที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด สามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
4.4	ความไม่ครบถ้วนของการแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
4.5	มีความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดในการปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จ	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง

ข้อ	รายการข้อคำถาม	ผลการประเมิน จากผู้เชี่ยวชาญ			ผล รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี							
1.	ด้านความรู้ความเข้าใจ						
1.1	สนับสนุนให้บุคลากรและเจ้าหน้าที่อบรมเพิ่ม ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการ ดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
1.2	สนับสนุนเอกสารและแนวทางการปฏิบัติให้แก่ บุคลากรและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน ปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
2.	ด้านการบริหารจัดการ						
2.1	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับ ปริญญาตรี	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
2.2	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิ การศึกษาสัมพันธ์กับสาขาวิชา	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
2.3	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องเปิดกว้างต่อการ เปลี่ยนแปลงรอบด้าน และการดำเนินการจัดทำ หลักสูตร ให้สนองความต้องการของผู้ใช้หลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3.	ด้านบุคลากร						
3.1	การเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การ ดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อรองรับหลักสูตร ที่เพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3.2	การพัฒนาความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติ หน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3.3	การส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาดูงานหรือพัฒนา ตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.	ด้านการดำเนินงาน						
4.1	มีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.2	มีความยืดหยุ่น เพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัว	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.3	มีระยะเวลาที่เพียงพอในการจัดทำเอกสาร เพื่อ เสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการใน แต่ละชุด	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ค่า IOC เฉลี่ยรวม						0.90	

ข้อ	รายการข้อคำถาม	ผลการประเมิน จากผู้เชี่ยวชาญ			ผล รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
แบบสัมภาษณ์							
1.	ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (ปรับย่อย) ระดับปริญญาตรี ของคณะกรรมการแพทยบูรณาการ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2.	ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการติดตามการดำเนินงานจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3.	ความคิดเห็นต่อขั้นตอนในการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ รวมถึงลดขั้นตอนในการจัดทำแบบฟอร์ม (Format) ที่กระชับและลดความยุ่งยากลง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4.	ความคิดเห็นต่อการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบหลักสูตร เจ้าหน้าที่ประจำคณะ และฝ่ายหลักสูตรของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5.	ความคิดเห็นต่อความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ค่า IOC เฉลี่ยรวม						1.00	

สรุป ค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ที่คำนวณได้ มีค่ามากกว่า 0.5 ถือว่าใช้ได้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถามโครงการวิจัย Routine to Research (R2R)
เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
คณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งศึกษาโดย นางสาวณัฐชา รติสรณ์กุล ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา สังกัดคณะกรรมการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี งานวิจัยนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ของการแพทยบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยแบบสอบถามมีข้อความอยู่ 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
☐ 30 - 39 ปี
☐ 40 - 49 ปี
☐ 50 - 59 ปี

3. ตำแหน่ง

- ☐ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย
☐ หัวหน้าสาขาวิชา
☐ ประธานหลักสูตร
☐ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

4. หลักสูตรที่รับผิดชอบ

- ☐ การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต
☐ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม
☐ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการผลิตภัณฑ์สุขภาพ

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ☐ 1 - 3 ปี
☐ 4 - 6 ปี
☐ 7 ปี ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
คณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความความคิดเห็นของท่าน

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบ ต่อการดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1.1 ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร					
1.2 ความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การดำเนินงาน ขั้นตอน และแนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร					
1.3 ความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง					
1.4 ไม่ได้รับการส่งเสริมในการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง					
2. ด้านการบริหารจัดการ					
2.1 การมีจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี เนื่องจากซ้ำซ้อนกับหลักสูตรอื่น					
2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี เช่น ขาดผลงานทางวิชาการ เป็นต้น					
2.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิการศึกษาไม่สัมพันธ์กับหลักสูตรหรือสาขาวิชา					
3. ด้านบุคลากร					
3.1 บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน					
3.2 บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร มีหน้าที่หลากหลาย จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ยังขาดประสิทธิภาพ					

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
3.3 บุคลากรไม่ได้รับการส่งเสริมให้ไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร					
3.4 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่งานมาตรฐานหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องในภาพรวม					
4. ด้านการดำเนินงาน					
4.1 ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดทำเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อเสนอที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุดแต่ละชุด					
4.2 การตรวจสอบความถูกต้องและปรับแก้ไขเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในการร่วมดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร					
4.3 การดำเนินการปรับแก้ไขเอกสารตามความเห็นมติที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุดสามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่					
4.4 ความไม่ครบถ้วนของการแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง					
4.5 มีความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดในการปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จ					

**ส่วนที่ 3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี คณะการแพทย์
บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1.1 สนับสนุนในบุคลากรและเจ้าหน้าที่อบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี					
1.2 สนับสนุนเอกสารและแนวทางการปฏิบัติให้แก่บุคลากรและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี					
2. ด้านการบริหารจัดการ					
2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี					
2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิการศึกษาสัมพันธ์กับสาขาวิชา					
2.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน และการดำเนินการจัดทำหลักสูตรให้สนองความต้องการของผู้ใช้หลักสูตร					
3. ด้านบุคลากร					
3.1 การเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร เพื่อรองรับหลักสูตรที่เพิ่มขึ้น					
3.2 การพัฒนาความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร					
3.3 การส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาดูงานหรือพัฒนาตัวเองในด้านการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร					
4. ด้านการดำเนินงาน					
4.1 มีหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน					
4.2 มีความยืดหยุ่น เพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัว					

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ปรับปรุงหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
4.3 มีระยะเวลาที่เพียงพอในการจัดทำเอกสาร เพื่อเสนอ ที่ประชุมด้านวิชาการของคณะกรรมการในแต่ละชุด					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (โปรดระบุ)

.....

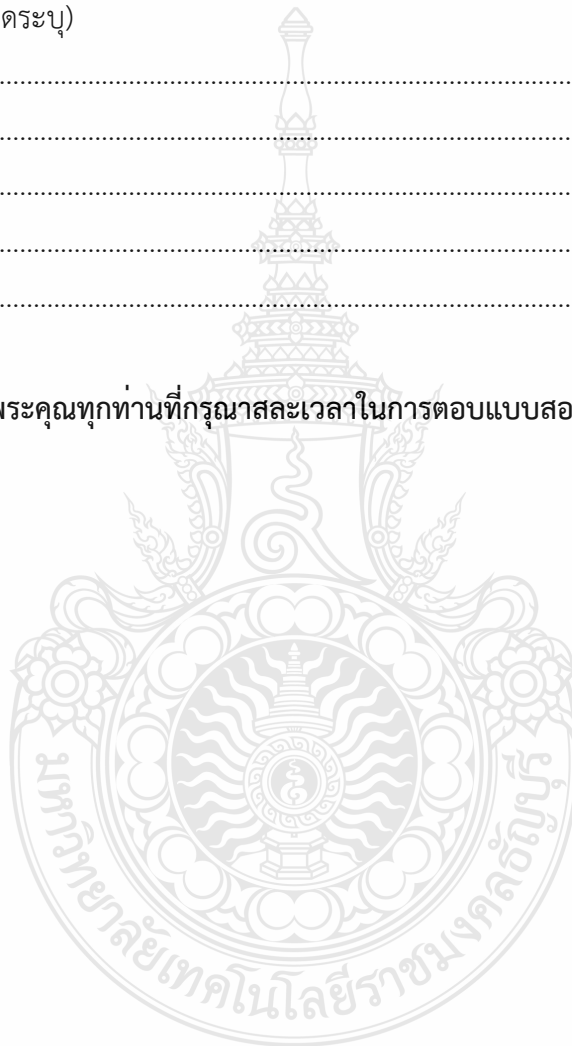
.....

.....

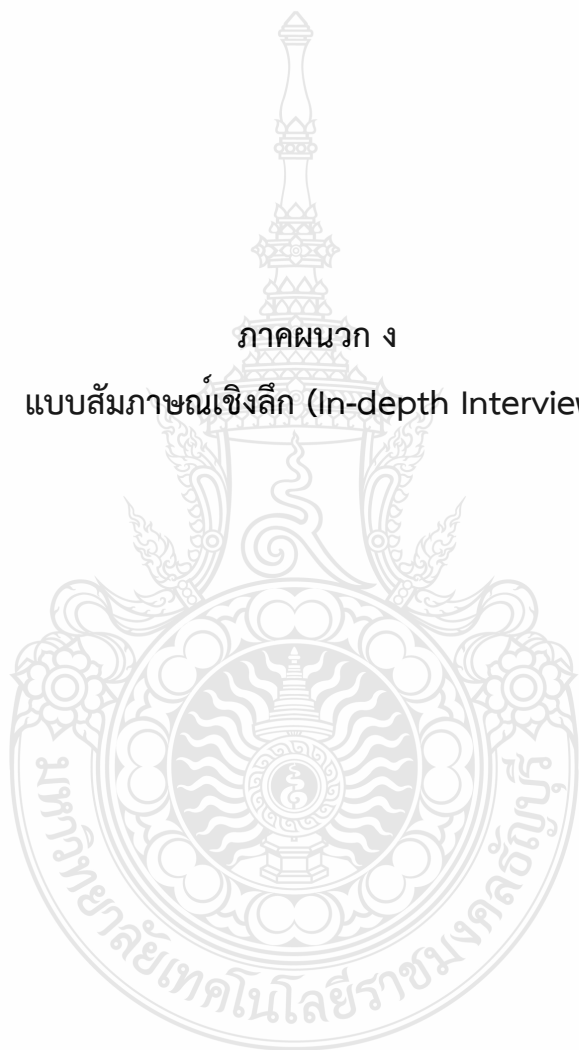
.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ประเด็นคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ประเด็นคำถาม

คำถาม 1 ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (ปรับย่อย) ระดับปริญญาตรี ของคณะกรรมการแพทยบูรณาการ

คำถาม 2 ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการติดตามการดำเนินงานจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

คำถาม 3 ความคิดเห็นต่อขั้นตอนในการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ รวมถึงลดขั้นตอนในการจัดทำแบบฟอร์ม (Format) ที่กระชับและลดความยุ่งยากลง

คำถาม 4 ความคิดเห็นต่อการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบหลักสูตร เจ้าหน้าที่ประจำคณะ และฝ่ายหลักสูตรของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

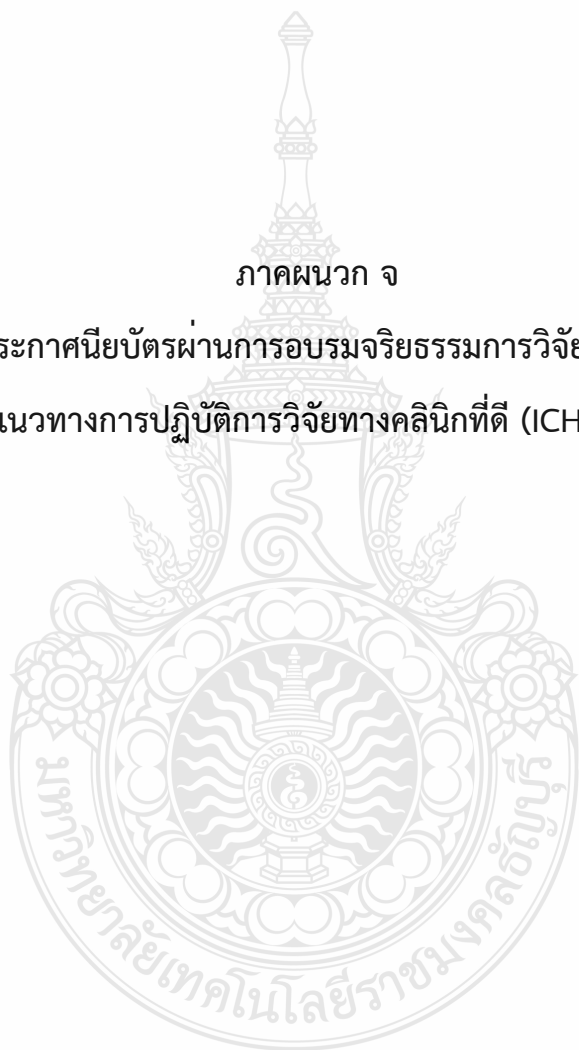
คำถาม 5 ความคิดเห็นต่อความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหลักสูตรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก จ

ประกาศนียบัตรผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในคน

หลักสูตร “แนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี (ICH-GCP:E6(R2))”

ประกาศนียบัตรผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในคน
หลักสูตร “แนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี (ICH-GCP:E6(R2))”

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาแพทยศาสตร์

ประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ณัฐชา รติสรณ์กุล

ได้ผ่านการอบรมหลักสูตร GCP online training (Computer-based)

“แนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี (ICH-GCP:E6(R2))”

ประกาศนียบัตรฉบับนี้มีผลตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม 2566 ถึงวันที่ 19 ตุลาคม 2568

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไวพจน์ จันทวิเมสียง)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาแพทยศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สมบัติ มุ่งทวีพงษา)
รองคณบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-สกุล : นางสาวณัฐชา รติสรรค์กุล
2. ตำแหน่งบริหาร/วิชาการ ในปัจจุบัน : นักวิชาการศึกษา
3. สังกัด/หมายเลขโทรศัพท์ /โทรสาร/ E-mail
 สังกัด : คณะการแพทย์บูรณาการ หมายเลขโทรศัพท์ : 0 2592 1989 ต่อ 1509
 โทรสาร : 0 2592 1999 Email : natcha_r@rmutt.ac.th

4. ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. ที่จบ	ระดับปริญญา	สาขาวิชา	สถานศึกษา	ประเทศ
2560	ปริญญาตรี	สุขภาพความงามและสปา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ไทย

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญ

- ผู้ช่วยสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและความงาม ประจำคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปี พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน
- ปฏิบัติงานสำนักงานฝ่ายวิชาการ ในส่วนงานมาตรฐานหลักสูตรและธนาการหน่วยกิตงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปี พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน
- ใบรับรอง ผู้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน สาขาพนักงานนวดไทย ระดับ 1 พ.ศ. 2565
- ประกาศนียบัตร การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สอบในการเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ (Recognition of Existing Skills and Knowledge Examiner : RESK Examiner) พ.ศ. 2564
- ใบรับรอง หลักสูตรผู้ให้บริการสปาเพื่อสุขภาพ (Spa Therapist) 500 ชั่วโมง
รับรองโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560
- ใบรับรอง หลักสูตรบริการเพื่อความงาม 150 ชั่วโมง
รับรองโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560
- ใบรับรอง หลักสูตรนวดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ 60 ชั่วโมง
รับรองโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560
- ใบรับรอง หลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
รับรองโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560

- ใบรับรอง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ นักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมสปาตะวันตก (สุคนธบำบัด) ระดับ 1 พ.ศ. 2559
 - ใบรับรอง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ นักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมสปาตะวันตก (หัตถบำบัด) ระดับ 1 พ.ศ. 2559
 - ใบรับรอง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ พนักงานนวดไทย ระดับ 1 พ.ศ. 2559
 - ใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ประเภทกิจการสปา ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559
 - ใบรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559
-

